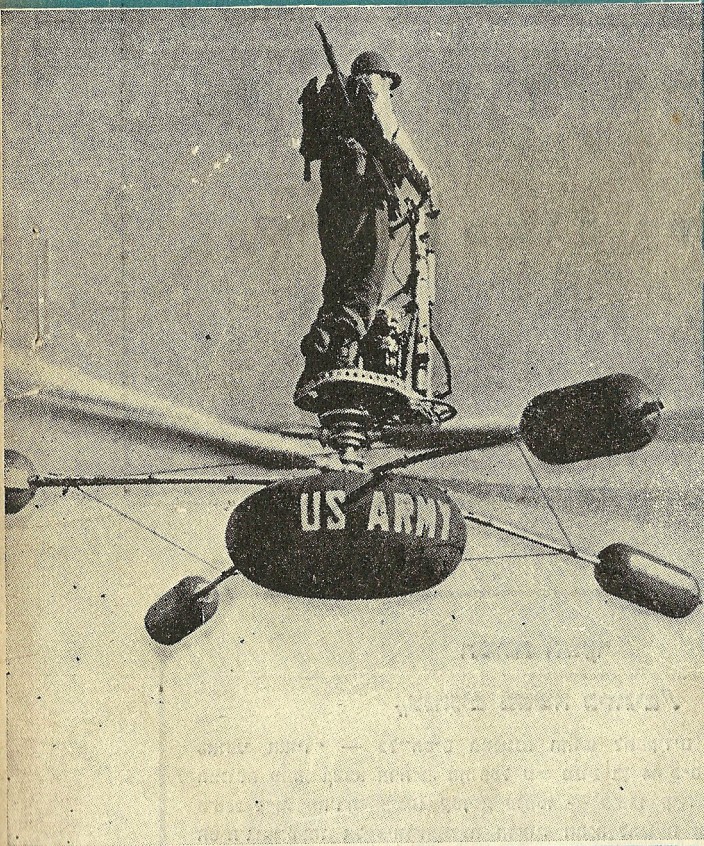

צקלון

צבא הגנה לישראל
הוצאת «מערכות»

צק לון

לקט תרגומים

תוכן הענינים

הגג' בריג' ס.ל.א. מרשל 3	פלוגת „חומה-כצורה“
הקול' ורגון ג. ג'ילברט 13	מבצעי שריון-בלילה
המיוז ג. ג'ונסון 23	תרגיל „נגד גריליה“
הקול' לויט' ה. רושמן 30	להבהרת תכלית אימון הלילה
33	מה מתרחש בערב הסעודית?
37	מדף-הספרים

צבא הגנה לישראל
הוצאת „מערכות“

ניסן תשמ"ז - אפריל 1956

37 מס' (כרך ד')

לצבא הגנה לישראל

שאת ברכת

„שכון עובדים“ בע"מ

להג עצמאות ישראל

עלה והצלח!

תמונת השער

„צנחנים בששה כיוונים“

„אופני האויר“ — כלי-הטיס המשונה החדש לתפקידים מיוחדים של רגלים המנוסה עתה, בצבא ארה"ב. מתופעל ע"י מנוע בן 44 כ"ס המחובר אליו. טווחו 250 ק"מ, מהירותו 105 קמ"ש, עומסו — כ-135 ק"ג. „נהגו“ מכוונה ע"י הטייגופייעצמו אל כיוון-התנועה הרצוי. ההגה לתנועה אנכית וידיית-המהירות דומים לאלה שבאופנוע. חייל רגלי ה„רכוב“ על כלי זה — כמוהו כ„צנחן לכל הכיוונים“: למטה וכן למעלה, לפניו ולאחור, לימין ולשמאל.

מחברים ומקורות

(הערות והארות לקורא)

פלוגת "חומה בצורה" מאת הגנרל-בריגדיר ס.ל.א. מרשל

קוראי המאמר "עצות ופתרונות למפקד מחלקת חוד" ("צקלון" מס' 34) ודאי יגודו בראשם, כאשר יקראו כיצד נהגה פלוגה אמריקנית לא-"ירוקה", בקוריאה, בתפקידה כמשמר קדומי לגדוד, באותם ימי אוירת ה"הביתה לחג המולד" של המרדף אחרי צפון קוריאנים נסוגים, בשלהי שנת 1950. המחיר ששילמה הפלוגה על זלזולה במצוות היסוד של הטקטיקה היה יקר, אבל היא כיפרה עליו, בהמשכה של הלחימה על הגבעה 219, בעמידה קשת-העורף של אנשיה נגד הסתערות היריב — זו העמידה שויכתה אותה בכינויה.

הפרשה המאלפת והעשירה בלקחים למפקד ולחילי כתובה בידו המנוסה של הראשון-במעלה לחוקרי פרשות הקרב בארה"ב, הגנרל-בריגדיר ס.ל.א. מרשל — מתברם של הספרים "אנשים מול אש" (הופיע זה לא מכבר בעברית, בהוצאת "מערכות"), פרשות-הקרב "קרב כידונים", "מותו של גיבור", "הפשטה על סוללת חוף הצוקים", והמחקר "ניידתו של הלוחם" (נתפרסמו ב"קונטרסים למקרא ולעיון" של הוצאת "מערכות"), ועוד שורה ארוכה של עבודות בשטח המחקר הצבאי. בחוברת זאת מתפרסם חלקה הראשון של הפרשה, הלקחה מתוך ספרו של ס.ל.א. מרשל, "הנהר ונתיב היסורים" ("The River and The Gauntlet").

מבצעי שריון — בלידה מאת הקולונל ורנון ג. ג'ילברט רט

מהלומה שתונחת באויב על ידי כוחות משולבים של רגלים, שריון, ארטילריה ואויריה, — טובים יותר סיכוייה להשיג הכרעה, ואם תונחת מהלומה זאת בחשכת הלילה, יתרבו סיכוייה אלה פי כמה וכמה, ותמעטנה אבידותיה. אך אליה וקוץ בה — לא אחת נמצע השריון מלתרום את חלקו במלואו בהתקפה לילית. השריון, אשר מטבע-בריאנו נועד לאפשר תנועה גלויה מול אש, תוך שימוש בתצפית גוחה — נוטה לבחול בחשכה, המאפשרת גם לאויב, תנועה "מתופה" מול אש, והשוללת מן השריון את יתרון התצפית. נטיה זאת של אנשי השריון הקימה עליהם מקטרגים רבים בקרב הרגלים (ראה "קרב לילה על רכס מיטרייה", ב"צקלון" מס' 28), ועתה, עם התרבות אמצעי-הלחימה הנגד-טנקים ביבשה ובאוויר — נוספו עליהם גם מקטרגים מקרב השיריונאים עצמם. הללו טוענים, כי ההשפעה הפסיכולוגית של מהלומת השריון הלילית, הנה פיצוי נאות על חוסר התצפית הטובה ואי-הדיוק באש; וכי המחסה שמעניקה החשכה לשריון מפני נשקו הנגד-שריוני של האויב — יש בו כדי לפצות על קשיי התנועה בלילה. הוסף לכך את שורת התנאים הגוחים לפעולת שריון, אותם מפרט מחברו של מאמר זה — ונוכחת כי יש מקום רב לתפעולו המלא של השריון בהתקפת-לילה כבהתקפת-יום. המחבר אינו הראשון המעלה נושא זה; קדם לו בשורת התרנומים לעברית מאמרו של הקולונל-לויטננט דונקן, "רגלים וטנקים בהתקפת לילה", שנתפרסם לפני שמונה שנים בחוברת "נ"ו של "מערכות".

מאמרו של הקולונל-לויטננט דונקן, "רגלים וטנקים בהתקפת לילה", שנתפרסם לפני ארבעה ב, "ההשקפה הצבאית" ("Military Review").

(המשך בעמ' 32)

המרפה דריכותו בתנועה אל אויב — תקלת-פתע תפקדה

פלוגת "חומה בצורה"¹

מקרב-התקלות אל הגנה-חפזה - זירת קוריאה בשלהי 1950

הגנרל בריגדיר ס. ל. א. מרשל

מכל יחידות הארמיה-השמינית, אשר הסינים אסרו עליהן קרב במערכת נובמבר לאורך הנהר צ'ונצ'ון, היתה פלוגה ב' לרגימנט הרגלים ה-9 הראשונה שנאסר עליה קרב והאחרונה שויתרה על שטח-הקדמי.

זו היתה פלוגה מעורבת — 30 אחוזים מאנשיה ממוצא כושי, 60 אחוזים לבנים ו-10 אחוזים דרום-קוריאנים. כאן תגולל פרשת ניסיונותיה של פלוגה אחת זאת. כדוגמה לאומץ לב, לאחדות בעת קרב מול כוחות עצומים במספרם ממנה, וליכולתם של ילידי אמריקה להתגבר על אבידות הרות-שואה ולהשיב מהלומות כבדות ליריביהם, אין שניה לה בדבריי-הימים, אף אם נרחיק לחפש עד "בונקר-היל"², הפלוגה מנתה 129 אנשים כשירים-לפעולה, שעה שזוה קדימה, בבוקרו של 25 בנובמבר, במסגרת ההתקדמות הגדולה אשר נתכונה להגיע אל גדות היאלו ולשים קץ למלחמה. והגם שאך לא מכבר היטיבו אנשיה את לבם בתרגול-הודו ובשאר מטעמי חג ההודיה³, שרויים היו במרה שחורה ואכולים מרירות. לפי עדותם שלהם-עצמם, איש לא נוקה מהלך רוח זה, החל בקפיטן ויליאם ס. ואלאס, וכלה באיש-התחלופת האחרון. טרונייתם היתה, כי המלאכה השחורה נמסרה להם דוקא.

במשך השבוע האחרון היה הרגימנט, יחד עם שאר יחידות הדיביזיה עושה דרכו בדי עמל צפונה, ומולו רק התנגדות מצד כוחות-מיסוך קלים של אנשי גריליה, אשר זהותם לא נודעה. היה זה ענין של "פגע וברח" לאורך הדרך כולה. כנופיות יריב מזדמנות אלה היו ניצבות לדקות ספורות בלבד על כיפת גבעה, יורות מספר פצצות מרגמה ומספר צרורות מקלע בפאה הקדמית של השדרה האמריקנית. — כמעשה אותו קשת רכוב פרתי קדום המשלח חיציו לאחור שעה שהוא מדרבן סוסו להתרחק מן האויב — ולאחר זאת היו נגוזות בתוך הנוף הדהה.

(1) "חומה בצורה" — "Stone Wall". הוא הכינוי אשר ניתן למצביא הדרומי הדגול ג'אקסון, במלחמת האזרחים האמריקנית, לאחר עמידתו האיתנה במערכת "באל ראן". — המער'.
(2) במערכת "בונקר היל", במלחמת השחרור האמריקנית, לחמו האמריקנים בגבורה רבה בכריטים, ונסוגו לאחר שהסבו לאויביהם אבידות כבדות ביותר. — המער'.
(3) בארה"ב, חג הנקבע מדי שנה — על פי רוב ביום ה' האחרון בנובמבר — להודות לאלוהים חסדו לתושבי אמריקה. — המער'.

פלוגה ב' היתה מסופחת אותו פרק-זמן לגדוד ה-2 ובבוא תורה היתה משמשת לסרוגין משמר קדומני. אולם נתגלגלו הדברים וכל אימת שנמצאה פלוגה ב' לפנים, היה היריב מגביר את עקיצותיו, ועל כן היו אש ואבידות מנת חלקה, בעוד אשר פלוגות אחרות, בהיותן בחלוק, היו נעות לדרכן כמעט ללא פגע.

לא בלי סיבה, איפא, רטנו האנשים, כאשר הגיעתם פקודה, שעה שקרני השמש העולה נגעו בכפר סין-הונג-צ'ונג. שוב הוטל על ב' להיות "תזמורת קדמית". עליה לתקוף צפונה. לאורך הנהר צ'ונגצ'ונג, ולכבוש את הגבעה 219, הרכס הבולט ביותר שלאורך גדתו המזרחית של הנהר. בתור נשק מסייע, קיבל הקפיטן ואלאס ארבעה טנקים-בינוניים ושני זחל"מים נושאי "רביעיית" מקלעי-50. אינץ'.

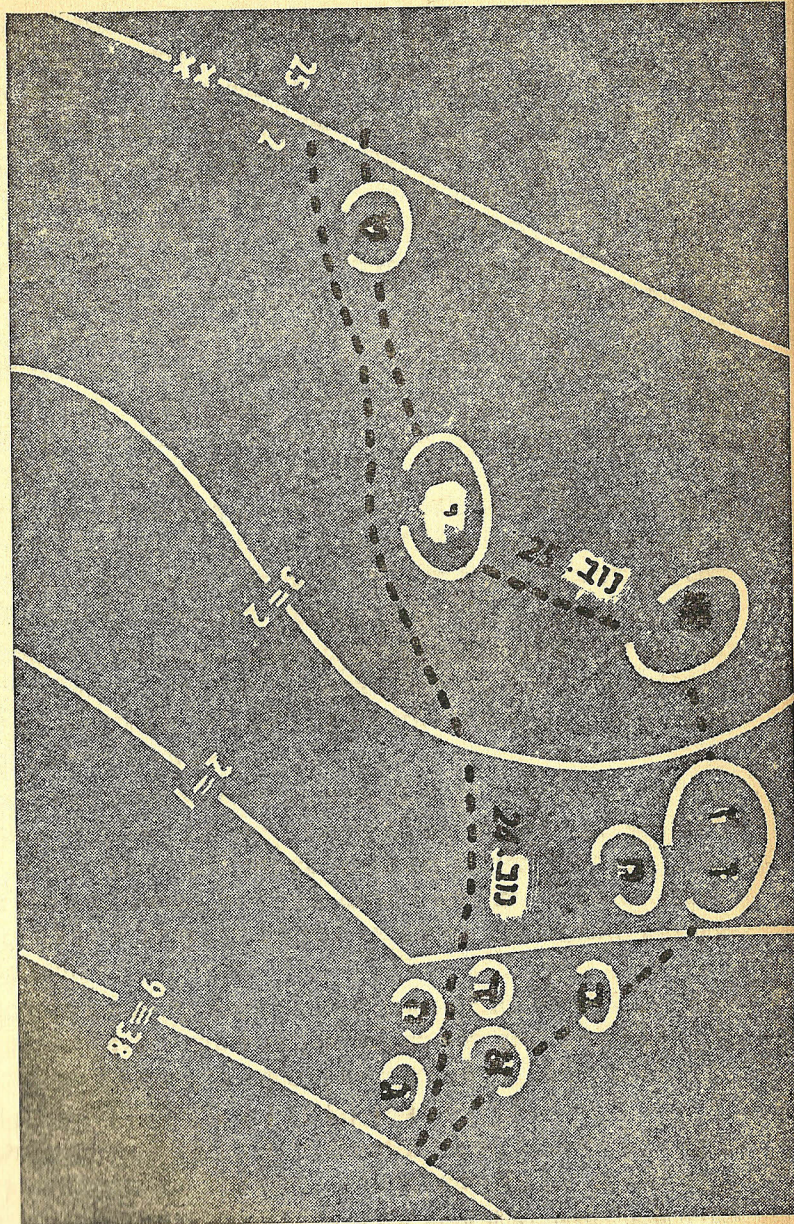
שתיים ממחלקותיו היו רכובות על כלי-רכב אלה, ועד מהרה יצאו לדרך. שתי המחלקות הנותרות עשו דרכן ברגל, בפקודו של סגן מפקד הפלוגה, הלויטננט אליסון סי. וי, ואילו הקפיטן נתלה לשריון. המרחק בקו-אוויר ל-219 היה כחמישה קילומטרים. אולם שביל העגלות נתמשך לאורך עיקוליו של הנהר ועקף את קפליהם התחתיים של הרכסים. עובדה זאת הכפילה את המרחק ואת המאמץ שנדרש כדי לעברו. אף על פי כן קרבו האנשים הצועדים אל הקצה המערבי של גבעת היעד במהירות שזה כמעט למהירות השדרה הממונעת. שכן למרות רוחה הכבדה, קלת-רגל להפליא היתה פלוגה ב', באותו בוקר שבו מתחיל סיפורנו. לאמיתו של דבר, רגליה נשאוה קדימה בקלות רבה מדי.

נטיה זאת — למהר קדימה — נטעו בה בפלוגה הימים הקודמים, שהצטיינו בפעילות-קרב קלה יחסית, וכן ההבטחות כי המלחמה מתקרבת לקיצה. כל אנשיה, פרט לתריסר, השליכו מעליהם את קסדותיהם; הכובע המרופד נחשב לאבטחה מעולה יותר מן הקסדה, כנגד קפיאת-אברים, והקסדה סרבה להחבש עליו. רק שני אנשים — חדשים מקרוב-באו — נשאו כידונים. מטען הרימונים הממוצע היה פחות מרימון לאיש. אחדים מנושאי הרובה ומנושאי הקרבין העמיסו עצמם עד כדי שתי פונדות נוספות על המכסה הרגילה, או ששה מלאים טעונים נוספים. אחרים נשאו על גופם משש עשרה עד שלושים כדור. כמחצית הפלוגה נפטרה מכלי-ההתחפרות שלה. למק"ב (מקורר-האוויר) היחיד של כל מחלקה היו ארבע תיבות תחמושת; 120 פצצות נטלה עמה הפלוגה להזנת שתי המרגמות בנות 60 המ"מ.

ולהשלמת תמונת הדברים הלוגיסטית, סעדה פלוגה ב' סעודת השכמה של בשר משומר וקפה, ורק מעטים מאנשיה הטריחו עצמם ולקחו למסע מנות מזון משומר. שקי-שנה וסגינים הושארו מאחור. קבוצת בת שלושים וחמישה סבלים קוריאניים נותרה עם פלגת העורף, והונח כי שקי-השנה המזון והתחמושת הנוספת יובאו על ידי סבלים בעלי מנשאי "A", 4. לאחר שתכבש הגבעה.

לא הטנקים ולא הזחל"מים נושאי "רביעיית"-המקלעים לא הנחיתו אש מכינה

(4) מנשא המזכיר את האות הלטינית A, החגור לגבו של הסבל הקוריאני. — המערך.

תוכניתו של רגימנט-הרגלים ה-1, "הביצים", הטלגולות מסמנות אזורי תנוחת הפלוגות ה-25 בנובמבר 1950, חתך מסוימות במסליל הפלוגות, הקווים הלבנים המסומנים בשני "מקפים" — החתומים בין אזורי המגורים, מדרום: גדר 1 בימין ומפה, גדר 2 באמצע, גדר 3 בשמאל, הקווים המרוסקים-השחורים מסמנים את קו החזית (בפרט) ה-25 בנובמבר ו-25 בן. המספר 38 בקצה ימין ומפה — רגימנט הרגלים ה-38 השכני, והרומה בקצה שמאל — רגימנט הרגלים ה-25.

על הגבעה 219. פלוגה ב' נתכנסה והתכוננה למעבר קו-התחלה. אותו רגע היה הקשר היחיד שלה עם העורף קו-הטלפון של הצופה הקדמי של הארטילריה. המ"ק 300, היחיד שבפלוגה, לא פעל. מכסת המ"קים 536 אבדה כולה שבוע ימים קודם לכן. בתאונה שארעה לעוקב בו הוסעו, ומאו לא ניתנו לה אחרים. דבר זה לא עורר תרעומת מיוחדת, שכן כבר גמרה פלוגה ב' בדעתה, שמ"קים 536 לא נוצרו לפעולה בפני-הקרקע של קוריאה.

בעיני הקפיטן ואלאס לא נראתה הגבעה 219 כקשה עד-מאוד לכיבוש. הצלע הדרומית היתה כמעט בבחינת מצוק, ומעטים היו הסיכויים כי מבנה-הקרב הפרוס שלו יאוגף מן העבר ההוא. המדרון הצפוני היה מתון יותר, והמקום היחיד בו נשברה רציפותו היתה שורת סלעים מזדקרים אשר נתמשכה כמעט לכל אורך הרכס. במרומי הגבעה נמצאו שתי פסגות, הנמוכה שבהן נמצאה ממש מעל הפלוגה, ואילו הגבוהה (219) — בקצה המרוחק יותר של הגבעה. שתי הפסגות היו זרועות אבנים וסלעים והגישות אליהן, וגם האוכף שביניהן, היו מכוסים בסבך צמחיה. העין לא הבחינה בשום סימן של חיים על הפסגה.

ואלאס פרס את המחלקה ה-3 לאורך מרגלותיו של המדרון הצפוני, כשפניה מופנות דרומה. המחלקות ה-1 וה-2 נערכו בקשת מסביב למרגלות הקצה המערבי של 219, והחלו עולות במעלה, כשהכיתה הראשונה של המחלקה ה-2 משמשת כחוד ומוליכה את האחרים, מרוחקת מהם כעשרה מטרים.

השעה היתה 1015. הם נעו במעלה במשך רבע שעה, ללא תקלה, ורק נשימתם הכבדה וזיעתם הציקו להם. לזמן זה הגיעה השורה למחצית המרחק אל פסגת הגבעה, והחוד, אשר התרחק עתה מעל הגוף העיקרי, נמצא בריחוק כעשרים וחמשה מטרים מן התלולית הראשונה.

כאשר הטוראי-הראשון לורנס אי. סמית, שהיה מוליך את הכיתה, עצר לשם הפוגת נשימה ולשם מתן מבט אחרון במעלה הגבעה, ירד עליו מטר של עשרים רימונים, או יותר. אחדים מהם התפוצצו עם שפגעו באבנים, סמית נפגע בירכו. הלויטננט רוברט א. קיאונאס, שהיה עומד מאחוריו, נפצע ברגלו, אלה היו הנפצים הראשונים והאבידות הראשונות במערכת הצ'ונגצ'ון: הסינים החלו ב"מלחמה החדשה" ב-1030, ב-23 בנובמבר.

סמית וקיאונאס גלגלו עצמם ימינה, אל מחסה של מדרגת-סלע; שאר אנשי הכיתה באו שמה בעקבותיהם וחבשו את פצעייהם. השרשרת שמאחוריהם, עליה פיקד ואלאס, כבר השתטחה בין הסלעים, אש רובים מאותה תלולית שרקה מעליה בו ברגע שהתפוצצו הרימונים.

ואלאס נע מעלה, אל קיאונאס, בצעקו אל אנשיו: "אחרינו" אבל בבואו בגלישה אצל הלויטננט שלו, שמע צעקה: "הם מסתלקים", היא באה מפיו של סמית. בהביטו שוב למעלה, ראה ארבעה-חמשה סינים נמלטים מן התלולית הראשונה

ורצים כצבאים אלה לאורך קו-השיא של הרכס. כל הדברים הללו ארעו קודם שהיתה לה לפלוגה ב' השהות לירות כדור אחד.

הדקות הספורות הבאות נתנו לה הפוגת נשימה. בצפונה של הגבעה קרבה והלכה אליה המחלקה השלישית, במגמה להדק את אחיזתה במבואות-הגיישה של 219. המחלקות הראשונה והשנייה נצטוו, בחדשן את עלייתן, להערך יחדיו בעמדה חזקה אחת, סביב התלולית הראשונה. שכן ואלאס חישב ומצא, כי מיטב סיכווי הם בריכוזו אש מן התלולית הראשונה על התלולית השנייה, הגבוהה יותר, שבה התבצר בודאי היריב. אולם פני-הקרקע עצמם סיכלו את תכניתו זאת. אש מקלעים ותת-מקלעים מ-219 כבר החלה מתופפת בצוקי הסלעים של התלולית הנמוכה. פרט ל"גדר" האבנים הדלילה היתה התלולית חשופה לחלוטין, וכשלושים מטרים מעבר לה, באוכף, העניק סבך שיחים עבות מחסה מצוין למתגרים משל היריב, המבקשים לפעול בשטח הקדמי.

בוהירות עשו שתי המחלקות את דרכן סביב המדרונות שבשני צדי התלולית, ופתחו בקרבי-האש שלהן. לדעת קיאונאס עשויה היתה האש להביא רק תועלת מעטה, אלא אם כן יוצב על התלולית הראשונה מק"ב, אשר יכסה באשו גם את הסבך וגם את התלולית המהוה את כיפת 219. סמל המחלקה שלו, אדוארד גוט, ניסה לכונן בסיס-אש מנטרל כזה. שלושה חיילים הלכו עמו. ארבעתם כאחד נקצרו קודם שהגיעו לידי הפעלת המק"ב. המק"ב לא ניזוק, וידיים אחרות החלו משמשות אותו. אולם בשכבם שרועים על גחונם לא יכלו המקבנים לכוננו על הסבך, וכאשר ניסו הם להציב את המק"ב על צוק מזדקר, גרשה אותם חזרה למחסות אש ממספר כלי-הנשק האבטומטיים שעל 219. ממקומם שעל הדרך היו הטנקים מנסים לשתק את 219 במקלעי 50. האינץ' שלהם ובתותחיהם; זו היתה הוצאת תחמושת לריק; קפלי-הקרקע הנמוכים, שלארכה של הדרך, חסמו את אשם.

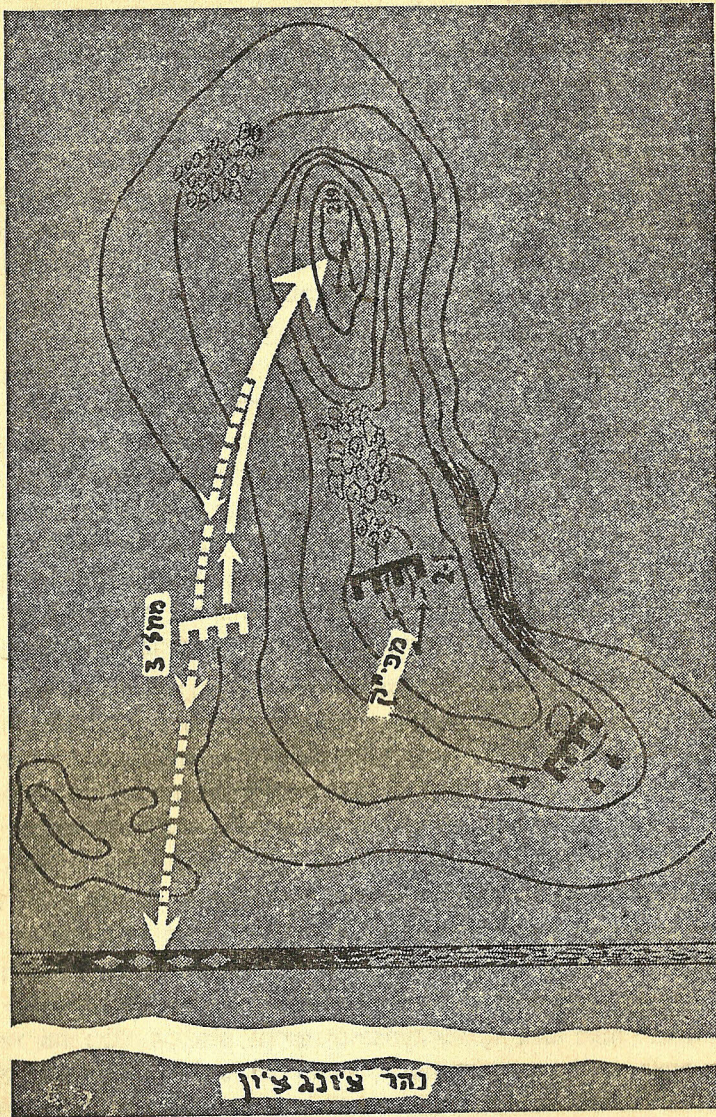
ואלאס, שהיה מלווה את הקבוצה אשר עשתה דרכה לאורך המדרון הצפוני של התלולית, במקביל לכיפתה, כבר הגיע למסקנה, כי ה"באר", לא המק"ב, הוא הנשק המתאים למשימה זאת. הסבך נמצא הישר לפניו, מרוחק ממנו עשרים מטרים בלבד. אנשיו הוסיפו להצמד אל הקרקע, שכן שני הצדדים היריבים נכנסו בטוח זה לדו-קרב של רימונים. שני תת-מקלעי יריב היו מתנבחים אף הם מתוך הסבך. למרות זאת החליט ואלאס כי באוכף מחזיק היריב כוח מועט בלבד.

הוא הטיל על שני "בארים" הלום באוכף, מקלעני ה"בארים" פעלו זה בחי-פוי של זה, לסרוגין, בין מחפה הסלעים, מתרוממים-קמעה, יורים כחמשה עשר כדורים, ושבים וצונחים חזרה. ללא תוצאות. אש הסינים נמשכה ואלאס קרא לחצי תריסר מאנשיו, "טענו והיו מוכנים! אנחנו מסתערים!" הם זחלו כעשרה מטרים קדימה, וקרבו אל הסבך. ואלאס שהיה שרוע על גחונו, הורם ממש על ידי התפוצצות, שהיתה בעלת עצמה כזאת, עד כי סבר שפגעה בקרבתו פצצת מרגמה. רימון התפוצץ בקרבת פניו וכתפו, קרע חלק מאזנו והעמיק להחזיר רסיסים בלחיו השמאלית.

הטוראי-הראשון פאול פרוסט צעק: "הקפיטן נפגעו" דודנו של פרוסט. הטוראי-הראשון דניס ראס, התגלגל עד שבא אצל ואלאס, והחל חובש את ראשו של ואלאס, עוד קודם שגררו חזרה אל המחפה. אולם לקריאתו נודעה השפעה מחשמלת יותר על הטוראי רוברט נוזל, איש "באר" כושי. עד הנה היה הלז יורה לסרוגין לתוך הסבך, ונזהר שלא לחשוף עצמו במשך זמן ממושך. עתה ניצב זקוף, ללא מחסה, והפעיל את ה"באר" שלו עד אשר כילה שתי מחסניות ולא נותרו לו עוד כדורים. מעשהו זה די היה בו להשתיק ארעית את הסבך.

ואלאס הלך הלך וכשול במורד הגבעה. הוא היה עדיין משתתף בקרב, אולם דמו הוסיף לזרום בשפע, ומוחו החל מתערפל. הוא נאלץ לקרוא ללויטננט תיאודור ז. ויטאראד, כי יקבל לידינו את הפיקוד על הפלוגה. בעמדת המרגמות שלמרגלות התלולית הראשונה פקד על ויז, סגנו הכושי, לקבל את הפיקוד מידי ויטאראד. סוללת המרגמות עשתה כמיטב יכולתה להנחית פצצותיה על הגבעה 219. אולם תוצאות פעולתה לא ניכרו. שמונה-עשר אנשים נוספים מפלוגה ב' הובאו מן הגבעה למרגלותיה, מהם מתים, מהם פצועים.

מתחנת-החבישה שלו הלך ואלאס צפונה לאורכה של הדרך, מחפש אחר הטנקים. סבור היה שאם אין ביכולת השריון לירות לפי קוראיה על פסגת הגבעה 219, שומה עליו להצות את הצ'ונצ'ון, ולהוסיף לנוע מערבה, עד אשר לא יסתיר דבר את הגבעה מעיניו. אולם הנתיב היה סתום באמבולנסים ובמשאיות תחמושת, והוא התקשה למצוא אותם. דרך עורק חלוש זה התנהלה תנועה ערה למדי במרוצת שעות אחר-הצהריים המוקדמות. מפקד הרגימנט, הקולונל סלואן, בא לפני זמן-מה לאיזור הקדמי, העיף מבט בלחימה, ואחר-כך התקשר עם מפקדת הדיביזיה, ואמר: "אני חושב שהפעם העניין שונה; יתכן שזהו קרב של ממש; מוטב נפקח עליו עין". אולם הרגשתו זאת, המבשרת סכנה, לא זכתה לתשומת לב. הקולונל-לויטננט וולף, מפקד הגדוד, היה אף הוא עד ראיה לקרב, בעמדו על הדרך. הוא לא היה שותף לחששותיו של סלואן. פלוגותיו האחרות, שמאחורי פלוגה ב', לא נתקשרו עדיין בקרב. פלוגה א', שהייתה מדורגת דרומית מזרחית מפלוגה ב', ואגפה הימני "מתנדנד באויר", כבר התפשטה על פני שטח גדול מכפי יכולתה להחזיק בכוחות עצמה, אם יהלמו בה, וכל פער שנוצר היה מספק ליריב כניסה נוחה אל ערפה של הדיביזיה. הואיל וסלואן נשמע לנבואת לבו, ועמד בתוקף על דעתו, הובאה פלוגה ג' קדימה, כדי לשמש "משענת" הן לפלוגה א' והן לפלוגה ב', כשפניה מופנים מזרחית-צפונית-מזרחית, לעבר גזרת רגימנט הרגלים ה-38. עיקר עצמתו של ה-38 נמצאה עדיין מאחור, בקו-ההתחלה, הגם שפלוגה א' שלו נעה קודם-לכן קדימה בתפקיד פטרול, ונמצאה עתה בדרכה אל גבעה שמצפון-מזרח ל-219. גדודיו האחרים של סלואן היו מתמרנים בעברו המרוחק של הצ'ונצ'ון. כתוצאה מכך לא חש עצמו איתן כלפי שום עבר שהוא, ועל כן הסיק, כי אם אמנם מבשיל והולך קרב של ממש, הרי שמצבו מחמיר משעה-לשעה.

פלוגה ב' לרגימנט הרגלים ה-9 בקרב
התקפות היום ב-25 בנובמבר

סוף-סוף מצא ואלאס את הטנקים, אלא שמפקדם לא השביעו-רצון כלל וכלל; הלן לא רצה לחצות את הנהר, ואולם, בסמוך לעמדת הטנקים מצא ואלאס את מחלקתו ה-3 שלו-רצמו. וזו הפעם הראשונה שמע, כי גם עליה נאסר קרב מקרוב במשך ארבע השעות האחרונות, וכי גם היא נחבלה קשות.

מפקדה של מחלקה זאת היה הלויטננט וילי ל. ברוטון, אשר מגרעתו היתה שנספח לפלוגה אך אותו בוקר. הוא לא הכיר את אנשיו, וזו היתה לו הפעם הראשונה שניסה כוחו בשקילת מצב טקטי. בערך בו בזמן שגוט ואנשיו נתחסלו אצל המק"ב שעל התלולית הראשונה, החליט ברוטון, בראותו כי האש הנורית מ-219 משתקת את תנועת הפלוגה, שמחובתו לכבוש אותה בהסתערות עם מחלקתו.

היו לו שתי כיתות ומחצית הכיתה מוכנות לתזוזה. הם נעו לאורך מרגלות הרכס ללא תקלה, עד אשר היה עליהם, במחצית דרכם, לחצות ערוץ. שם נפתחה על החוליות המוליכות. אש כדורים מאותו הסבך עצמו אשר עצר את קבוצתו של ואלאס. הסמל נוזל סניידר הופל ארצה בכדור שפגע ברגלו. האחרים זנקו ועברו את הקטע הנתון לאש והגיעו לשטח מת. שם החלו מטפסים במעלה הרכס. מבלי שידע מה מצפה לו לפנים, פקד ברוטון על אנשיו להמשיך בדרכם בתנועה-ואש, וזאת עשו, בשתי קבוצות לסרוגין כשבכל פעם מזנקת קדימה אחת הקבוצות בחיפויים של רובים, קאראבינים ו"בארים" מצד הקבוצה השוכבת. ניתן לשער כי לא היה זה אלא בזבוז מפורש של כדורים, שכן קפל-הקרקע שברכס העניק להם מחפה טבעי, ואמנם בסופו של דבר שילמו בעד בזבוז זה מחיר יקר.

הם הגיחו אל קו-הקרקע וכרעו מאחורי הסלעים. פסגתה של 219 היתה לפנייהם מרוחקת מהם כחמשה עשר מטרים. בהביטם עליה, ראו את סוללת העפר של הפירה, ואת המחצית העליונה של דמויות אדם, עת היו הסינים מזדקרים בחטף כדי לירות עליהם. רימוניהם החלו יורדים כבר על המדרון, אולם הטוח היה רב מדי, והם היו מתפוצצים בטרם הגיעו אל המחלקה.

ברוטון לחש לאנשיו: "כמה תחמושת נותרה לכם?" הטוראי ג'ימס וורמלי ענה: "שני כדורים". ברופטון אמר: "כמספר הזה נותר אצלי". האחרים אמרו כי תחמושתם אזלה כליל; כל מחסנית וכל פוגדה נטרקונו ביריות שגורו לריק במשך העליה. הטוראי צארלס מוראי אמר: "לדעתי מוטב לנו שנשא רגלינו מכאן". וכה עשו. בשובם לדרך, ללא אבידות נוספות, מצאו את מצבור-האספקה וחידשו את מלאי הכדורים והרימונים שלהם. מוראי פגש באותו מקום במיור הינקל, הסמג"ד, וסח לו היכן היתה המחלקה ומה ראתה. הינקל פקד לאחר זאת על הטנקים לספק אש חיפוי לעבר 219, בעת שתתקדם המחלקה שוב בנתיב שנעה בו קודם. התותחים פתחו באש, פתיחה מבשרת טובות, אולם אשם דעכה קודם שהגיעה המחלקה לערוץ, ונראה היה כי הטנקאים החליטו שמבזבוזים הם לשוא את פגזיהם. ואולם הוחל"מים בעלי "רביעית" הקנים בני 50. האיניץ' נצטרפו למתן האש

והטילו מסך של כדורים לפני המחלקה, עד אשר זאת הגיעה למחצית המעלה. לזמן זה נצטרף למחלקה נוזל, הוא איש ה"באר" אשר שיתק את אש היריב שבסבך.

סינים אחדים התקדמו קודם-לכן במורד המדרון כדי לקדם פני התקדמות שניה זאת. המחלקה לא ידעה על כך דבר, אלא לאחר שתריסר רימוני-ידית שטו באויר ופניהם מועדות אליה. מוראי ושלושה אחרים נפצעו מרסיסי רימונים. הם הוסיפו לטפס, בלי לעצור ולו רק לשם חבישת פצעיהם. נוזל הזדקף וריסס שוב את היריב שבשטח הקרוב ביותר, באש ה"באר" שלו.

בעברם דרך הסלעים בהם ערכו מועצת מלחמה כשעה קודם לכן, הם הוסיפו להתקדם הישר לפנים, נעים בקריסה ומטילים רימונים תוך כדי תנועתם. על הפסגה שמעליהם עמדו סינים אחדים וידיהם מורמות מעלה, כמבקשים להכנע. סמוכים היו לנוזל עד כדי כך, שראה את כפתורי מדיהם.

כל האש פסקה לפתע. המחלקה עמדה שם, פרוסה בשרשרת מתגרים מרווחת, בריחוק של כשבעה מטרים מן היריב, והמתינה לכל אשר יבואנה. אנשיה תרו בעיניהם אחר איזו תנועה עוינת שהיא, והם דרוכים לקרב; הם הבחינו כי קפל-קרקע שבשטח המבדיל בינם ובין היריב שעל התלולית ומונע לחלוטין אפשרות שהסינים אשר במוצב עצמו יוכלו לקצור אותם בכדורי רוביהם.

אחד מן החיילים הדרום-קוריאניים של המחלקה, שנודע לחבריו רק בכינויו "מונשיין" ("נוגה הירח"), פנה בסינית אל חיילי היריב "אם רצונכם להכנע, עליהם לרדת". אחד מהם השיב: "לא, עליכם לעלות ולקחת אותנו". הם התוכחו דקות אחדות. בינתיים הצטרפו לשורת המבקשים להכנע סינים נוספים, וידיהם מורמות.

פתאום ניתרו הידים קדימה, ומטר רימונים ירד על המחלקה, בעוד הסינים קופצים חזרה לשוחותיהם, השורה נצמדה ארצה, "מונשיין" איבד חלק מידו, כתוצאה מהתפוצצות רימון. אחרים נפצעו ברסיסים בגבם, בכתפיהם, באחוריהם וברועותיהם. המחלקה קבלה את הפורענות הזאת בשלוה סטואית, ובטוח נוח להטלת רימונים הוסיפה להחליף רימונים עם היריב עד שאולו רימוניה. לאחר זאת, מחוסר כל מוצא מתקבל-על-הדעת אחר, חזרה ונרתעה אל הדרך, ובריצה עשתה זאת.

את הקרב הזה תיארו אנשיה לוואלאס, שעה שפגשוהו אצל הטנקים. הוא פקד עליהם לחדש את מלאי תחמושתם ולתקוף שוב את 219. הסמל הראשון ג'אסוס קאנטו אמר לו: "קפיטן, אל תשלח אותנו שוב לשם; זאת תהיה התאבדות, פשוטה כמשמעה". ואלאס, אשר היה מוועזע כהלכה עצמו, ונוטה, איפוא, לבטוח בשיפוטם של אנשיו, הסכים סוף-סוף לחזור בו מפקודתו. הוא פקד על קאנטו לקבץ את שארית המחלקה (מחציתה נותרה בשטח-הנמוך, הנשקף אל מבואות-הגיישה של הגבעה), ולהוליך אותה מעלה אל התלולית הנמוכה, ולחבר אותה לאגף הימין של הפלוגה. השעה היתה 1600, בקירוב. ואלאס חישב ומצא, כי הדבר החשוב

ביותר שיש לעשותו במשך שעות האור שנותרו הוא ללכד את הפלוגה ולהכניח לקראת הלילה.

אֶרֶאז מצא אותו הינקל, העיף מבט אחד בראשו השותת דם, ופקד עליו לצאת מן הקרב. אכן הסמג"ד היה חרד עד כדי כך לחייו של ואלאס, שהכניסו לגיפ שלו עצמו ודהר עמו חזרה לתחנת החבישה הגדודית.

על הגבעה לא הושגה שום התקדמות על ידי הלויטנט וין ואנשיו. קיונאס וקבוצתו (מאנשי מחלקה 2) הרגישו במעורפל, כי המחלקה השלישית מתאמצת בהרחיקה לעקוף שמאלה, לבצע את "ריצת הגמר" של הסתערותה הממושכת, אולם לא ידעו מה עלה לה בגורלה וין פקד על קיונאס לקחת את האנשים שנותרו חיים בקבוצתו, ועוד אנשים 9 אחדים מן המחלקה הראשונה, ולהכות שוב במרכו, כדי לסייע לתנועת מחלקה שלוש שמשמאלם.

דבר זה לא ניתן להתבצע. הסינים חזרו לסבך, בהביאם עמם מק"ב. כעשרים וחמשה אנשים הכינו עצמם לזינוק, וקיונאס בראשם, כאשר ערכו את הסתערותם סביב צדה השמאלי של התלולית נתגעש סבך השיחים הצפוף ופלט רימונים ואש כדורים. מחצית הקבוצה המסתערת נקצרה על ידי אש מק"ב, שהיה ממוקם אך במרחק של שלושים מטרים מהם. המחצית השנייה עצרה — באורח הטבע. בזאת נסתיימה התוקפנות של אותו יום, אף כי הסינים הוסיפו לירות אש אבטומטית מ-219 ומן הסבך עד רדת החשכה. שני הצדדים היריבים נתיגעו עד כלות כוחותיהם.

הסבלים הקוריאניים העפילו אל הפלוגה בדיוק בעת שירדה דממה על הגבעה. הם הביאו בעיקר, תחמושת. כן הגיעה אל הפלוגה משאית נושאת ארוחה חמה וכלי-שנה. קיונאס היה שותת דם מפצע-כדור בזרועו, ומפצע רסיסי הרימון שפגעו בכף רגלו. וין בדק את פצעיו, ופקד עליו ללכת לתחנת-חבישה.

עיקר הכוח נערך בקיימתחם צר סביב התלולית רחבת הידים. המחלקה הרביעית (מחלקת הנשק) — קומץ אנשים מסביב למרגמות — נערכו במעגל משלהם ליד גבשושית קטנה, בריחוק כ-135 מטרים מן הגוף העיקרי, במורד המדרון. מחצית האנשים נזדחלו חלקית לתוך שקי-השנה שלהם, בבקשם חמימות, ורבעו בשוחות-השועל שלהם. השאר — אשר כל אחד מהם זווג עם אחד הנחים — נותרו במצב של ערנות דרוכה.

היה זה לילה זר ומוזר. הטמפרטורה היתה כ-70°, מתחת לאפס. אך האויר היה מלא חיות וטהור. לבנה מלאה זלפה אורה על הנוף, פרט למקומות בהם הטילו צלליהם ארעית העננים הקלים. בהביטם לעורפם יכלו האנשים לראות כדורים נותבים נורים מצד אל צד משני עברי הציונגציון ומעבר לדרך. מאותו עבר נישא ובא גם הגרגור המרוחק של ארטילריה. אי אילו חלופי יריות ערים בין קבוצות קטנות התחוללו בטוחים קצרים. כל הדברים האלה נשתמעו כאילו החלה המלחמה מתלקחת מחדש.

אולם עוד שעה ארוכה לאחר חצות, — פרט לרשימה-המלחמה שהוזכרו — הוסיף עדיין לדמום המחזה אשר יריעתו החלה מתפרסת בסביבותיה של הגבעה 219.

בלחמת-לילה החיונית - מקום ותפקיד גם לשריון

מבצעי שריון - בלילה

מאת הקולונל ורנון ג. גילברט, חיל התותחנים, ארה"ב

הטנקאי האמריקני הממוצע שלנו אינו "בן-בית" בהתקפות שריון לילות, משום שרק לעתים רחוקות השתמשו כוחותינו בשריון באופן זה. הדבר משתקף בעובדה שחוכרות-ההדרכה-לשדה שלנו וכן שאר ההלכה בענין הפעלת שריון בלילה — לוקים בחסר. הגדולים שבאנשי השריון ידועים כבני-אדם תקיפים בדעתם וגלויי-לב ויתכן, כי חסרונות אלה של התיאוריה גובעות במידה מסוימת מניגודי-דעות חריפים ביניהם בנוגע לדרכי ההתקפה-בלילה באמצעות שריון. אף על פי כן, מן ההכרח למלא את הפרצות בדוקטרינה, ויש לתבוע מיחידות השדה לנהל אימון לילה אינטנסיבי.

עצם קוצרו של יום האימונים בקיורוחב צפוניים דורש מארצות אחרות — כגון ברית המועצות — לאמן את יחידות השריון שלהן הן בשעות החשיכה והן בשעות היום. מכאן, שבמקרה ותפרוץ מלחמה רבתי נוספת, יכולים אנו לצפות, כי ישתמשו נגדנו בשריון הן ביום והן בלילה. יתר על כן, יש סיכוי רב שיהיה עלינו לפעול נגד יריב אשר לו עדיפות באויר. במצב כזה יפחתו אבידותינו מפעילות-האויר היריבה, אם נפנה למבצעי לילה.

אף כי הצורך בהלכה שלמה ובאימון מעשי קיים אמנם, הרי התקפות שריון בלילה אינן בבחינת דבר "טבעי" לטנקאי האמריקני — וזאת משום שלא השתמשו בהן אלא לעתים נדירות. אכן, במלחמת העולם השנייה, במקרים הספורים בהן תוכננו-כיאות ובוצעו בתוקפנות התקפות שריון לילות, זכו הללו להצלחה ראויה לציון. אולם הטנקאי הממוצע משיב כרגיל בשלילה שעה ששואלים לדעתו, אם כדאי להשתמש שימוש התקפי בטנקים בלילה. אפשר להבין את חוסר בטחוננו; האדם מטבעו ירא מפני חשיכה. יתר על כן, כידוע לכל טנקאי, שעה שמשתמשים בטנקים בלילה נתקלים במגבלות ובקשיים, אך אפשר להתגבר על קשיים אלה, ויחידות שריון יכולות לרכוש בטחון ואמונה בכושרן לבצע התקפת לילה, באמצעות אימון אינטנסיבי.

התקפות טנקים בלילה מספקות שני יתרונות גדולים; הגנה ממטוסי אויב ומכלי נשק נגד טנקיים ארוכי טווח, והגדלה רבה בהשפעת פעולת ההלם, הנוצרת על ידי שריון הפועל בחשיכה.

אכן, קיימות מגרעות בשימוש בטנקים במבצע התקפי בלילה. קשה יותר לנהוג ולשלוט בטנקים מאשר ברגלים. אחרי קרב בלילה, יהיו צותות הטנקים מותשים לקראת משימת היום הבא. הפועל בלילה מפסיד מעצמת-האש מחמת התכליתיות המופחתת של הירי המכוון. במקביל לזה, גדלה יכולת הרגלים של האויב להתקרב אל הטנקים התוקפים שלנו. התנועה ושמירה על כיוונה הן קשות. משום הרעש הנוצר, הפתעה על ידי תנועה בגניבה היא כמעט בלתי-אפשרית. תחת זאת, את ההפתעה יש להשיג על ידי מהירות בביצוע ההתקפה. מגרעות אלו הן מעצם טבעם של מבצעי שריון ליליים, אולם אפשר להתגבר עליהם במידת מה על ידי נקיטת אורח-פעולה נאותים ובאמצעות אימון ריאליסטי.

שני יתרונות עיקריים מושגים על ידי הפעלת שריון בלילה. אחת מתכונותיו של השריון היא יכולתו לפעול פעולת הלם על האויב. החשיכה מגבירה את ההשפעה הפסיכולוגית של פעולת ההלם. נוסף לכך, החשיכה מספקת לטנקים שלנו הגנה מפני האש ארוכת-הטווח של כלי הנשק הנגד-טנקיים של האויב. עלינו לקצור את פרי היתרונות הללו כל אימת שיש סיבות נאותות לבצע התקפת שריון לילית.

תכליותיה של התקפת לילה

במצב טקטי נתון עשויות להתקיים אחת או מספר סיבות המצדיקות התקפת לילה באמצעות שריון. הסיבות הבולטות ביותר מפורטות להלן:

1. על-ידי ניצול ההעלמה המסופקת על ידי חשיכה — להמנע מאבידות כבדות, שהיו נגרמות בהתקפת יום.

מבצעים המדגימים תכלית זו לביצוע התקפת שריון לילית נוהלו על ידי הדיביזיה המשורינת ה-2 של צבא ארה"ב בשלב השני של מערכת "הבליטה". הבה נצטט את דברי הגנרל-מיר ארנסט ג. הארמון (בדימוס), מפקד הדיביזיה המשורינת ה-2:

השג היה עמוק, דבר שהאט את קצב התקדמות הטנקים שלנו עד לכדי 5 — 7 ק"מ לשעה. התקפנו ערים בנויות בתי-אבן, בהם הציב האויב את הטנקים שלו כשקני התותחים בולטים מן החלונות. הערים נמצאו בשטח גבוה מעט מהאזור שסביבן, ועל כן התקפתנו צריכה היתה לנוע במעלה, והאויב היה קוטל את הטנקים שלנו אחד-אחד, שכן בכל אשר פנינו השתרעו שדות תפוחים עד 2000 — 1200 מטרים. והנה, הודות לזה שנערכנו לילה קודם-לכן והישיבונו בדייקנות את זווית הכיוון, יכולנו, במשך חודש ינואר, לתקוף בחשכת הלילה בסופת שלג משתוללת ובחשכה גמורה. הצלחנו בדרך זו להגיע בחשכת הלילה

עד אל העיר, ואל בין הבנינים שהיו מכסים בכלי נשקם את הגורות מוכות-האש. כבשנו את הערים דאבונטרי, דושאמפ וסאמרשל באמצעות אורח זה של התקפת לילה. אבידותינו היו כמעט אפסיות. שעה שהאיר היום כבר היו הערים כבושות בידינו.

אותו זמן היה על הדיביזיה לנקוט באמצעים כדי להמנע מאבידות, משום שעצמתן של יחידות הרגלים דולדלה כתוצאה מפגיעות הקור ומאבידות אחרות. במבצעים אלה, היה ביכולתה של הדיביזיה המשורינת ה-2 להמנע מאבידות כבדות הודות לכך שניצלה את ההעלמה שסופקה על ידי החשיכה ומגן האויר.

2. לכבוש יעד מוגבל.

דוגמא ליעד מוגבל יכול לשמש לעיתים תואי-קרקע החיוני להנחתת התקפת-יום מתואמת, כמו, למשל, גבעה סמוכה, אשר בה משתמש האויב לשם תצפית, והמעניקה לו אפשרות להבחין בהתקפתנו העיקרית בטרם תונחת. יש לתפוס יעד כזה לפני שההתקפה הראשית מונחת. היעד להתקפת שריון לילית חייב להיות קרוב (ורצוי — לא מרוחק בהרבה מ-2000 מ') וכן חייב הוא להיות תואי-קרקע מוגדר היטב. ציינו קודם לכן במאמר זה, כי קשה לשריון התוקף בלילה לקיים שליטה ושמירת כיוון. אם בוחרים אנו ביעד עמוק (במרחק של מספר ק"מ), אנו מסתכנים באבדן השליטה והכיוון, וקרוב לוודאי כי אנו נגיע אל היעד כשאתנו רק חלק מכוחותינו.

3. לקיים לחץ מתמיד על האויב, כשאנו מתמידים בתנופת ההתקפה כדי למנוע אותו מלהתארגן מחדש או להחזיר לידינו את היזמה.

התקפת לילה שהצליחה יכולה להוציא את האויב משיווי משקלו ולמנוע מלארגן עמדה הגנתית; כלומר, עמדה אשר התקפה בבוקר המחזרת תתקשה לאגפה או לחדור לתוכה. את היזמה, משנתפשה והוצאה מידי האויב, יש לקיים באמצעות מבצעים רצופים, יומם-ולילה, אם יש צורך בכך.

4. להשיג הפתעה ולזכות בעליונות פסיכולוגית.

לעולם אל לה לטקטיקה שלנו להפוך לשגרתית. אחרי סדרת התקפות-שריון באור יום, תאפשר לנו התקפה לילית בתנאים נוחים לזכות בהפתעה, ותעזור לנו להגשים עליונות פסיכולוגית על האויב.

5. להגשים את התכלית הראשונית של פעולה התקפית:

כלומר, הרס כוחות מוזינים עוינים. זוהי, כמובן, תכליתן של כל הצורות של פעולה התקפית.

(1) אכן, לעומת שיקולים אלה — ראה הערכה שונה בהמשך המאמר. — המער.

תנאים נוחים

מובן, כי החלטה הנוגעת לשימוש בטנקים בלילה תלויה בכל מצב מסוים נתון. מציאותם של תנאים ידועים במצב כלשהו תשמש המלצה מפורשת להתקפת לילה באמצעות שריון. ולהיפך, העדרם של תנאים אלה לא ישפיע נגד השימוש בטנקים בלילה. מפקד שריון צריך לשקול בחיוב מתן פקודה להתקפת טנקים לילית, כאשר הוא נמצא במצב אשר בו קיימים הגורמים הבאים:

1. מציאותו של יעד מוגבל מוגדר היטב, אשר תפיסתו עומדת בהתאם למשימת הפיקוד.

דוגמאות ליעד כזה הן גושי גבעות, הצטלבויות דרכים, כפרים קטנים וקבוצות עצים. היעד שנבחר חייב להיות ניתן להבחנה בקלות, וצריך כי יהיה קרוב דיו לקו ההתחלה כדי לאפשר את השמירה על הכיוון, ובשביל שאפשרי יהיה סיוע מתמיד של מקלעים, מרגמות וארטילריה שהוצבו קודם לכן.

2. פני-הקרקע הנוחים לשימוש בשריון, בהם מצויים נתיבים טובים, או כיוון התקפה (או ציר התקרבות), מוגדר היטב, אל היעד.

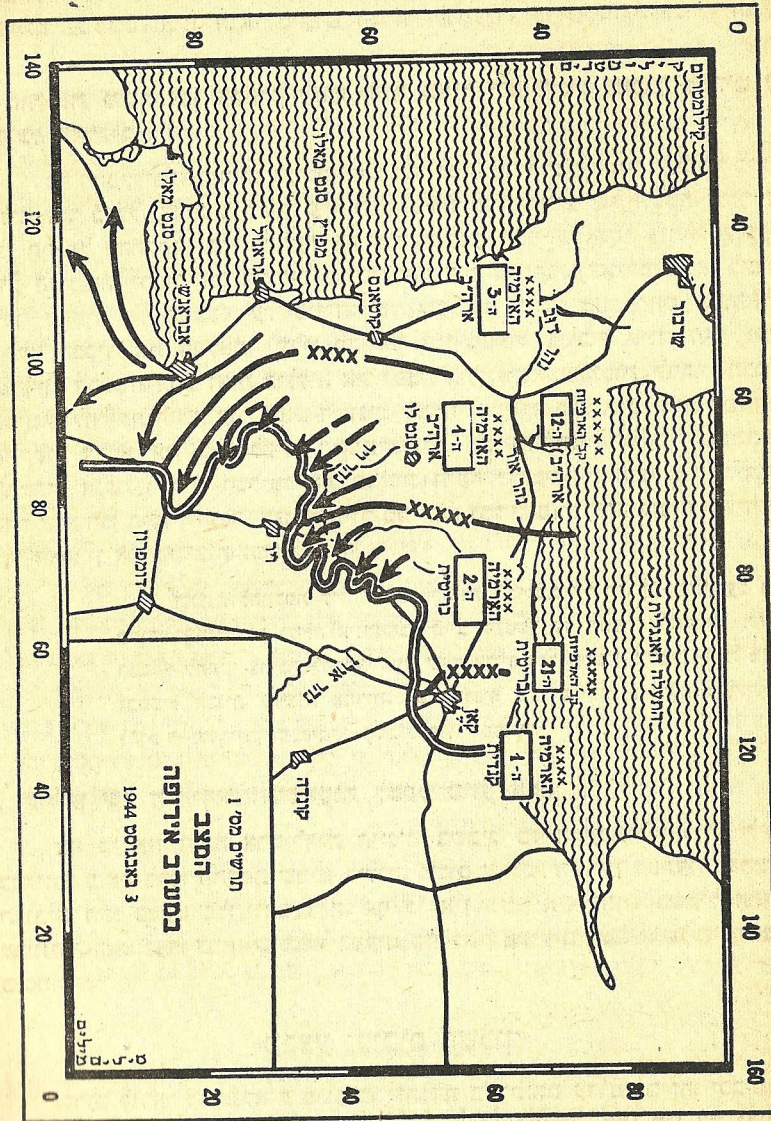
פני-הקרקע מקו ההתחלה ועד אל היעד צריכים להיות כאלה, שאפשר יהיה לטנקים לעברם בנקל. השיקולים לגבי תנאי זה משתפרים, אם תהינה מצויות דרכים טובות שניתן להשתמש בהן, או אם ישנו נתיב-תנועה בולט העובר בשטחים ללא-כביש, ואשר לפיו יוכלו הטנקים לנוע בלילה אל היעד.

3. אויב שארגונו נשתכשש עד כדי כך, שלא יהא ביכולתו להפריע להצלחת התקפתנו.

כאשר ארגונו של האויב משובש עד כדי-כך, שאינו יכול לעשות אלא מעט לתגובה על התקפת הלילה שלנו, מן ההכרח כי נמשיך את מבצעינו כדי לקיים את היזמה בידינו. בתנאים כאלה, אסור להניח לאויב כל מנוחה או שהות להתארגן-מחדש. כאשר שורר בקרב היריב מצב כזה, קיימים תנאים חיוביים ממשיים להמשיך את ההתקפה באמצעות מבצע לילה.

ואולם, התקפות שריון ליליות בוצעו גם נגד עמדות אויב מאורגנות היטב. למשל, הבריטים והאמריקנים תכננו וביצעו, באבגוסט 1944, התקפת שריון לילית רבת-הצלחה נגד עמדת-הגנה גרמנית מאורגנת-היטב שנמצאה דרומית לקאָאָן (מבצע "סיכום חשבון"²). מבצע זה הוא כה מיוחד-במינו במקורותיו עד כי נדון

(2) ראה תיאור מלא של המבצע ב"לקח לחמת לילה", ב"צקלון" מס' 23. — המער.

מסגרת אופרטיבית כללית של מבצע "סיכום חשבון"

בו ביתר פירוט בהמשך מאמר זה. המבצע מוזכר כאן כדי להצביע על כך, כי אויב שארגונו נשתבש, אינו תנאי מוקדם הכרחי להפעלת שריון בהתקפת לילה.

4. חותרות מושך זמן מספיק לשם סיור באור יום ולשם תכנון מפורט על ידי כל הדרגים.

כל המפקדים הכפופים המשתתפים בהתקפה, עד למפקד-טנק ולמפקד כיתות רגלים עוד בכלל, צריכים לסייר ע"י תצפית את פני-הקרקע של השטח, אשר על פניו תתנהל ההתקפה. כדי שיכירו את פני-הקרקע, רצוי שלאנשי צוות הטנקים תנתן הזדמנות לראות אף הם את פני-הקרקע. את המפקדים הכפופים יש לתדרך בדבר פרטיו של המבצע על פני-הקרקע שעליהם ינועו בהתקפתם. משהחליט המפקד הבכיר את החלטתו, עליו להתיר זמן מספיק בשביל סיור לפני מועד ההתקפה. ההכנות ההכרחיות כוללות את הפצת התכניות המפורטות, לרבות תכניות מפורטות לחלוקת האש, סוגי האש השונים לשטחי המטרה לכל איש ואיש המשתתף בהתקפה. דרוש זמן כדי לכונן תיאום-פעולה עם יחידות הרגלים המשתתפות בהתקפה. אנשי רגלים ישלימו את תפיסת היעד וישמשו במוצבי חוץ לטנקים לאחר שיאורגן היעד להגנה. הגנרל-מיוזר טרי אלן (בדימוס) הדגיש באחת משיחותיו בזמן האחרון את חשיבות ההכנות:

ההכנה להתקפת לילה צריכה להיות מבוססת על תכנון קפדני ועל סיור מפורט (סיור יום ולילה אינטנסיבי חייב להמשך עד לשעת ההתקפה). החלטת המפקד לתקוף צריכה להקבע שעה שיש עדיין אור מספיק בשביל סיור מוקדם ובשביל הכנות נחוצות אחרות. יש להוציא מיד פקודות התראה קצרות כדי להתיר משך-זמן מספיק בשביל סיור מפורט.

5. יכולתן של היחידות-המסויעות לפסק סיוע אש.

אף כי אין הכנה ארטילרית חיונית בשביל כל התקפת-לילה, יש לירות הכנת-אש כזאת לפני התקפת שריון לילית. משום שלגבי השריון הפתעה באמצעות התגנבות היא כמעט בלתי-אפשרית. אף כי אין סיוע אש דרוש בשביל התקפת המכוונת לתפוס יעד, צריך שימצאו במקום כלי נשק מסויעים לשם הגנת היעד אחרי תפיסתו.

מבצע „סיכום חשבון“

קרוב לודאי כי טנקאים מנוסים, שהגיעו בקריאתם עד מקום זה, יסכימו כי שעה שקיימים במצב מסוים חמשת התנאים שפורטו לעיל, הרי היו הם יכולים.

ראה תיאור מלא של המבצע ב„לקח לחמת לילה“, ב„צקלון“ מס' 23. — המערך.

או היו מעדיפים, לבצע התקפת טנקים לילית. אולם התקפת שריון בלילה אפשרית אפילו כשקיימים תנאים בלתי נוחים ידועים. כדי להוכיח נקודה זו, הבה נתבונן בדוגמה היסטורית: מבצע „סיכום-חשבון“.

מבצע „סיכום חשבון“ תוכנן ובוצע על ידי הקורפוס-השני הקנדי של הארמיה-הקנדית-הראשונה, אשר היותה חלק של קבוצת-הארמיות ה-21, הקרב נערך בראשית אבגוסט 1944, בצרפת המערבית, באזור שבין קאָאָן ופאלאָזי. תכנית המבצע היתה עשירת-תחבולה ונועזת במקוריותה ובתפיסתה. המצב הכללי בזמן שהוחל התכנון בשביל מבצע „סיכום חשבון“, מתואר במרשם.

תכליתו של מבצע „סיכום חשבון“ היתה לפרוץ את ביצורי ההגנה הגרמניים דרומית לקאָאָן, ולהרחיק בניצול ההצלחה עד פאלאָזי. התקדמות הקורפוס-השני נועדה להיות חלק של זרוע-המלקחיים הצפונית, באותה תנועת הכיתור של בעלות-הברית, שנסתימה בסוף אבגוסט ביצירת „כיס פאלאָזי“. הגרמנים היו מחזיקים בעצמה רבה, את סביבת קאָאָן. עד תחילת אבגוסט, התקדמו הבריטים, אשר תקפו נגד התנגדות קשת-עורף, התקדמות מועטת בלבד דרומה, הגרמנים החזיקו בקו הגנה חזק כ-5 ק"מ דרומית לקאָאָן, שחצה את כביש קאָאָן — פאלאָזי. אנפי קו גרמני זה היו מוגנים על ידי נהרות האורן והדיב, ועל ידי כפרים שבוצרו ואורגנו להגנה. קו-הגנה ראשון זה אורגן לעומק וקו שני הוקם כ-8 — 13 ק"מ הרחק יותר בעורף.

הקו הראשון של הגרמנים אורגן בנקודות-משען שמרכזה של כל אחת נמצא על אחת הגבעות הקטנות אשר חלשו על המישורים הפתוחים של האזור. במערכת-הגנה זאת החזיקו יחידות משל דיביזיות-השריון-ס"ס 12, דיביזיות הרגלים ה-89, ודיביזיות הרגלים ה-272. כלי-הנשק שההתקפה היתה צריכה להתמודד עמם מנו כתשעים תותחים נגד מטוסיים בני 88 מ"מ, שהוצבו בתפקיד נגד טנקי, כששים טנקים (אחדים מהם מחופרים) ומספר גדול של כלי ארטילריה בינונית וארטילרית-שדה, מרגמות, מק"בים, ומספר תותחי-סער. עצמת-אש מרוכזת זו הפכה את בצורי הגרמנים לאדירים, אם לא למעלה מזאת.

התכנון ברמת הקורפוס התחיל ב-1 באבגוסט, והוראות כתובות ניתנו לדיביזיה ב-2 באבגוסט. שעת ה-ש היתה 072330 באבגוסט. לדיביזיות ניתן זמן בשפע בשביל תכנון וסיור ואפילו חזרות נערכו באזורי-עורף, בפני-קרקע דומים לאזור המבצע המתוכנן. ביסודו של דבר מסוכמת תכנית הקורפוס בשלוש הנקודות הבאות:

1. ההתקפה תערך בלילה.
2. ההתקפה תתואם עם מחסום-אש ארטילרי ועם הפצצה כבדה על אזורים מוגנים-היטב שבאגפי-החדירה.
3. הרגלים יוסעו בכלי רכב משוריינים שינועו בחשכה עם טנקים על פני המישור הפתוח, בעקפם כל התנגדות, עד שיגיעו סמוך

ליעד שהוקצה להם. גייסות אויב שנעקפו יובערו. החל עם עלות היום, על ידי יחידות רגלים שתתקדמה ברגל בעקבות הכוח העוקף.

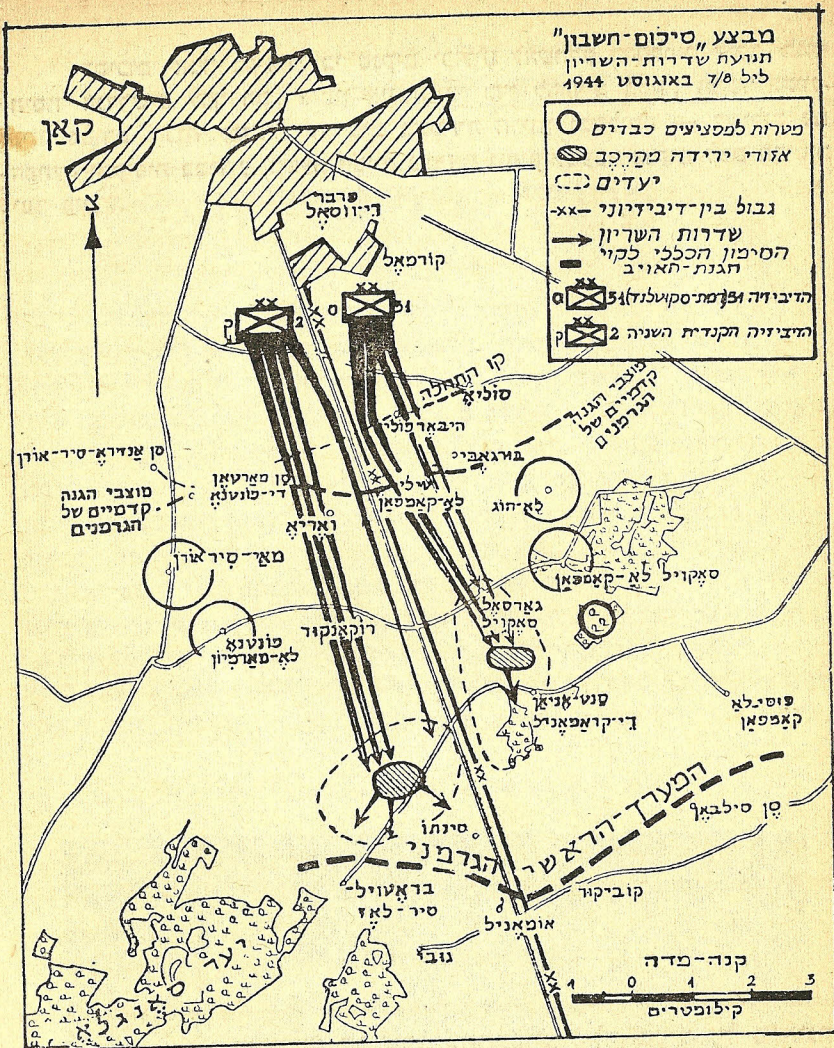
ההתקפה בוצעה בכיוון שהקביל לכביש הראשי קאאן-פאלאציו. כוח ההסתערות ממערב לכביש היה מורכב מיחידות של דיביזיית הרגלים הקנדית ה-2 ושל הבריגדה המשורינית הקנדית ה-2. כוח ההסתערות למזרח הכביש היה משל דיביזיית "היילנד" ה-51 הבריטית (מרמת-סקוטלנד) ומהבריגדה המשורינית ה-33 הבריטית. חיל-הרגלים של שתי הדיביזיות, שהשתתף בהתקפת-הלילה, נע בזחל"מים משורינים, בטנקים-בינוניים, שצריחיהם הוסרו מהם, ובנושאי הוביצר 105 מ"מ בעלי-היסע-עצמי אשר הוסר מהם ההוביצר.

כמתואר במרשם נעו כוחות ההסתערות בשמונה שדרות. בכל שדרה נעו ארבעה כלי-רכב זה בצד זה, לכל אורך השדרה, ברוח-רוחב של כמטר אחד בין כלי-הרכב; ואילו המרחק בין כלי הרכב שנעו זה אחר זה בשדרה היה 2-3 מטר. כל שדרה כללה בקירוב 200 כלי-רכב משורינים ו-1900 איש. ארגונה של כל שדרה היה שונה במידת מה, אולם סדר-המסע הטיפוסי אשר יפורט להלן (החל בראש השדרה) יספיק כדי להדגים את ההערכות.

- טנקים מצוידים בתחבולות ניווט.
- טנקים מצוידים ב"מורגים" (הדשים את הקרקע ומפוצצים מוקשים).
- כלי-רכב משורינים של הפלסים.
- יחידות טנקים ורגלים.

אמצעי-העזר לניווט בהם השתמשו בשמירת הכיוון כללו: אלוט-הכונה, תותחי "בופורס" שירו פגזים גותבים, זרקורים שיצרו אור ירח-מלאכותי, ומצפנים מגנטיים. תיארונו רק את השלב הראשון של מבצע "סיכום חשבון", משום שהשלב הגותרים היו פעולות באור-יום ואין מקומן כאן. אשר לשלב הראשון של המבצע די יהיה לומר כי התכנון הקפדני והחזרות "השתלמו" בסופו של דבר.

כפי שכבר נאמר שעת ה-ש היתה 072330 באבגוסט. היעדים לשלב הראשון נמצאו כ-9 ק"מ דרומית לקו ההתחלה. ל-080600 באבגוסט כבר היו כל היחידות שהשתתפו בהתקפת הלילה מחופרות ביעדים שהוקצו להן. מבצע "סיכום חשבון" הוכיח מפורשות, כי כלי-רכב משורינים יכולים לנהל התקפות-לילה בתוצאות מוצלחות, אפילו נוכח התנגדות אויב חזקה. נתונים על מספר האבידות בדיביזיה הקנדית אינם מצויים בידי, אולם הדיביזיה ה-51 הבריטית סבלה רק 250 אבידות באנשים, ואיבדה טנקים מעטים בלבד. אילו נערכה ההתקפה באור היום, היו האבידות גבוהות הרבה יותר.

הערות למפה:

- (1) כדי למנוע צפיפות יתרה בסימון, אין המפה מראה מסיב, נהרות וקווי-גובה פני הקרקע גבהים והולכים מצפון לדרום, ותואי-הקרקע העיקרי של כל השטח כולו נמצא באזור המערב-הראשי הגרמני.
- (2) גייסות בעלות-הברית לא סומנו, פרט לשדרות השריון של הדיביזיה הקנדית ה-2 והדיביזיה ה-51 (מרמת-סקוטלנד).

אימון בלחימת גריליה ונגד גריליה-
בית-אולפן להייל הפרט וליחידה

תרגיל „נגד גריליה“

מאת המיור ג'. ג'ונסון

לחימת יחידות קטנות קוסמת לרוחו של איש צבא-הצי, תרגיל פלוגתי נגד גריליה, שבוצע לא מכבר ביערות „הגשומים“ של ההרים המערביים בואיאקאס¹. איפשר לרובאים להשתמש שימוש מלא באותן התמחויות-יסוד במקצועות-לחימה, שלמדום בבסיס הטירונים ובשירות ביחידות. נוסף לכך נתנה להם הזדמנות טובה יותר מזו הניתנת בתרגילי אימון רגילים, להפעיל יזמה אישית.

אזור הר פיראטה בואיאקאס שימש כאזור הפעולות. הר פיראטה, שגבהו כ-330 מ', מתמשך לאורך כ-7 ק"מ מדרום-מזרח לצפון-מערב ואחר הוא משתפע ויורד לגבעות מכוסות-עשב כגון אלה הרווחות באי; הללו יורדות לשוניות, לביצות קני-סוף, הגדושות גידולי-חוף משתגרים וסבוכים, ולחורשות דקלי קוקוס שמאחורי פונטה אראנאס. המרוחקת כ-10 עד 13 ק"מ מהבליטה המזרחית של פוארטו-ריקו. ההר, שפני הקרקע שלו מבותרים במיוחד, „הזמין“ ממש את המפקדים והמש"קים של פלוגה ב' לגדוד ה-1 של רגימנט צבא-הצי ה-8 „לבשל“ איזה אימון ריאליסטי על צלעותיו. הוא עורר תחושת דבר-מה מוכר באותם קצינים וחוגרים, שעסקו ב„צייד“

(1) אי פורה בסמוך לחוף המזרחי של פוארטו-ריקו, שבאיי הודו המערבית. — המער.

פטרול ב„ג'ונגל-למחצה“

בסיכום יאמר בקיצור, כי טנקים יכולים להשתלב בהתקפות לילה. תנאי היסוד הנדרשים לכך הם: אימון אינטנסיבי כדי להחדיר בטחון וכושר-ביצוע, סיור מפורט, הכנה קפדנית וחריצות בשמירה הכיוון ובשליטה — בשילוב עם הפתעה ותקיפות בביצוע, בשעת חציית שטחים נוחים למעבר טנקים לשם תפיסות יעד מוגבל.

השימוש המושכל בהתקפות לילה מעיד על מנהיגות שנונה ותוקפנית. התקפות לילה תשגנה תכופות יעדים מוגבלים קשים באמידות מועטות יחסית. מן ההכרח שהגייסות התוקפים יהיו בעלי אימון מעולה וחדורים החלטה נחושה לקרב אל האויב — ולהשמירו.

הנגרל-מיור טרי אלן

שני הצדדים יכלו להדבר באמצעות יריעות-איתות-לאויר² ביום ומדורות בלילה — במקומות הבאים: על סלע גדול בהר פיראטה, ולפני מחנה הפלוגה שנמצא במישור תחת ההר. רצועות איספלנית («פלטטר»), שהודבקו אנכית על השרוולים הימניים, שימשו זיהוי בלילה לאנשי הגריליה. רצועות אופקיות ציינו את אנשי פלגת הנגד-גריליה.

כוח הגריליה שזה מקרוב נוצר נע מהמחנה אל תוך היער הטרופי. משיצא מטוח ראיה, לא נתקשה עוד שלא לחזור ולהכנס לטוח ראיה אנשי הפלוגה. מטמון קטן של מים ומנות קרב הוסתר בין השיחים ונערכה מיד «ספירת-המלאי» של המזונות אשר עתיד היה לספק הטבע (ושנמצאו בשפע).

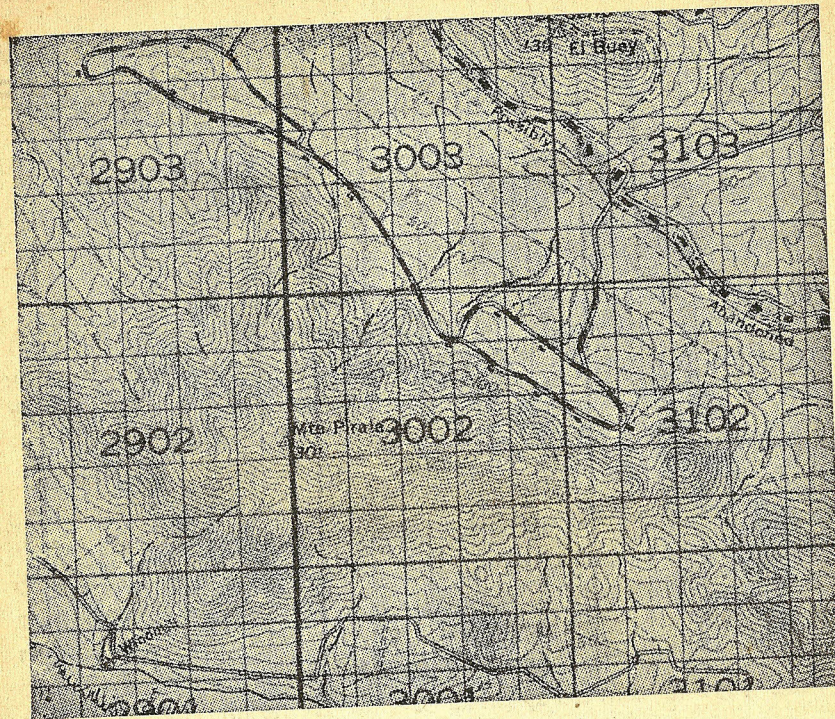
גיאיות הר פיראטה היו מלאים עצי-לחם ומנגו, ולימונים ותפוזים שגדלו פרא. והיו נכונים לקטיפה. דקלי הקוקוס בגיאיות, וכן אלפי דקלי הקוקוס על החופים, יכלו לספק הן מזון והן משקה. עצי פרי טרופיים מהשכיחים-פחות הוסיפו פירות אכזזיים למזון. חייל מסמואה הראה לרעיו כיצד לנצל באופן הטוב ביותר את «מחסן המזון» הטרופי.

מפקד כוח הגריליה התוה עתה את תכנית הפעולה שלו בשביל הלילה הראשון: «הסתננות למחנה פלוגה ב' באמצעות פטרול-הטרדה קטן. הכוח הראשי ישאר על ההר וישים מארב לפטרולים».

הפלוגה קבעה את תכניתה בשביל הלילה: «2 מחלקות הרובאים הנותרות (מוגברות כל אחת במק"ב) יפטרלו את צדי ההר, תוך עליה שיטתית בקו-השיא אל שלוחות-הרכסים וירידה בגיאיות; מחלקה אחת תחזור לשעה 2230, לשם מנוחה, ותצא שוב ב-0400, כדי לבלות את יום המחרת בשטח כוח הגריליה. המחלקה האחרת תפטרל במשך מרבית הלילה. המחנה יוגן על ידי אנשי המפקדה, שארית המק"בים, והמרגמות בנות 60 המ"מ».

קטעים מיומן המאורעות הראשיים של היום הראשון מספרים: «2030: מחלקה 1 ומחלקה 3 יוצאות לסיוור (מחלקה 1 לסיוור בן חמש שעות, מחלקה 3 לסיוור בן שעתיים) מחלקה 1 הבחינה ב-2 אנשי גריליה ב-2200. לא נורתה אש. הפטרולים ביצעו את משימותיהם בשטחים שהוקצו להם. 2230: מחלקה 3 חזרת למחנה-הבסיס לשינה ומנוחה. 0130: מחלקה 1 חזרת למחנה. 0345: 10 אנשי גריליה מסתננים לתוך המחנה. הם נתגלו והוברחו. לא נורתה אש. 0400: מחלקה 3 עוות את המחנה כדי לתפוש עמדת מחבוא על ההר, לשעות היום».

אור הבוקר גילה לעין יריעת-איתות-לאויר אדומה, אחת על «סלע-האיתות» בפירטה, ואחת ליד המחנה; אות זה ציין כי הכל כשורה בשני הצדדים, וכי התרגיל ימשך כמתוכנן. למרבה המזל התנוסס סימן-מנהלתי זה במשך כל התרגיל; 2 יריעות-איתות נועדו לציין בואו של רץ; 3 יריעות — סיום התרגיל; ו-4 — בקשה

מפת שטח התרגיל

אחר לוחמי גריליה על רכסי קוריאה, או השתתפו ב«פטרולי חיסול» נגד שרידי הכוחות היפניים באיי האוקינוס השקט.

רעיון התרגיל עלה לראשונה במוחותיהם של מפקדי המחלקות והכיתות, אשר התוו תכנית של תוספת לאימון-הלילה השנתי — פעולה בת 3 יממות, שתמשך ברציפות יומם ולילה. מפקד הפלוגה נתן אישור נלהב. הפלוגה כוננה נוהלים מנהלתיים דרושים, קבעה כללים אחידים, נחלקה לציידים ולניצודים — והתרגיל החל.

המחלקה ה-2 עתידה היתה לפתוח מיד במבצעי גריליה. על שאר הפלוגה שומה היה לנסות לנטרלה, כשהמחלקות שנותרו בה; פועלות ביחידות נגד-גריליה — «כאמצעי תכליתי לאפשר המשכת ביצועה של פעולה התקפית בכוחות קטנים יחסית», כאמור בעיקרים אשר בספר-השימוש-לשדה «מבצעים נגד כוחות גריליה». משימות שני הכוחות היו: סיור, אבטחה, והשמדת-התנגדות על ידי פשיטות ומארבים.

(2) בדים צבעוניים, המשמשים לאיתות למטוסים. — המער.

לשלוח אמבולנס כדי שיפגוש במורה־דרך לרגלי "סלע האיתות". מכשיר־קשר PRC-6 של הפלוגה איפשרו מגע לעתים־תכופות בין כוח הגריליה לבין הפלוגה, על מנת לודא, כי יופק מכסימום של האימון במשך התרגיל, וכי לא יושארו קרבות־התקלות בידי המקרה העיור.

במשך היום הראשון נשארה מחלקה רובאית אחת משל הפלוגה בצלע ההר, לשמש כמוצבי־תצפית, בפטרולים, ולנסות לתפוס את אנשי הגריליה בתנועתם, וכן לשים להם מארבים. 0910: 2 צופים ממחלקה 1 שהושארו על מוצב־תצפית למשך הלילה, דיווחו כי הבחינו בפטרול גריליה הנע קדימה במעלה הגיא, לעבר.... " רובאים ואנשי מק"בים יצאו את מחנה הפלוגה בזוגות ובשלשות כדי להעלם מן העין וללכת בקרקעיות הגיאיות ובמסדרונות אחוריים אל מפגשים, בהם נתאספו לפטרולים בגודל של כיתה, ומהם החלו בסיוור חמוש על ההר. 1400: פטרול בין 12 איש מאנשי המק"בים נשלח לסיוור חמוש סביב הצלע הימני של

תנועה עם כלי־סיוע ותחמושתם — מבחן לא־קל בשטח צמחיה ללא דרך.

פיראטה, לעבר העורף, ויחצה את ההר בנועו לאורך הרכס המתמשך ועולה לנקודה הגבוהה ביותר שעל ההר ויורד אחר־כך אל מרגלותיו, ואחר יחזור לבסיס. המשימה שהוקצתה לו — למצוא כוח גריליה וללחום בו.

1830: הפטרול בן 12 האיש של אנשי המק"בים חוזר. לא נוצר מגע עם אנשי הגריליה.

חוסר הפעילות במשך היום לימד, כי כוח הגריליה ניצל את אור היום לשם מנוחה, וקרוב לודאי כי ישתמש בחשכה כדי להתקרב למחנה, בלי שיובחן בו, לשם התקפה. זמן קצר אחר החשיכה חזרה המחלקה שהוצבה על ההר והפלוגה נמצאה שוב מרוכזת. פטרולים (קטנים) ועמדות תשמוע "כיסו" את הגישות למחנה. מוצב תצפית מרגמתי הוצב על רכס במרחק של כ־600 מ' מחוץ למחנה, כדי שיהיה מוכן להזמין משימות אש על המישורים ועל מבואות הגישה. ערוצים ומעבי־יער כוסו במחסומי־אש של מרגמות בנות 60 מ"מ. המרגמות עצמן הוצבו במרכז המחנה, נכונות לירות למשימות־אש לכל כיוון. מאחר שזו הייתה לחימה של יחידה קטנה, לא הותר להביא בחשבון סיוע־כבד מדומה. הדגש הושם על ביצוע המלאכה באמצעות הצידוד והאנשים העומדים בפועל לרשות יחידה שמצבתה לא מלאה.

2030: מחלקה 3, בחזרה מן ההר, נכנסה לתוך מארב ששמו לה. אנשי הגריליה כ־1350 מ' ממחנה הבסיס. נתחוללה לחימת־אש במשך 3 דקות, בערך. כיתת־אגף ממחלקה 3 לפתה את המארב ועזרה להביס את הגריליה. המגע נותק. 2050: מחלקה 3 חוזרת למחנה עם שבוי. 2100: קרב־אש קצר, כ־900 מ' מחוץ למחנה־הבסיס, בצד ההר. 2105: 4 או 5 יריות נוספות באותה סביבה.

כוח הגריליה זינק לפעולה זמן קצר אחר רדת החשיכה, בהטרידו את פטרולי הסריקה של הפלוגה ואת קו־המתחם של הפלוגה בפרצי אש־סרק, שנתכווו לכך, כי יצאו רובאי הפלוגה משקי־השינה שלהם כדי לעצור התקפה צפויה.

2305: גשם כבד. אנשי הגריליה מתקרבים אל המתחם כדי לנסות לתפוס זקיפים — 3 חילופי יריות. 2310: הובחן בכוח העקרי של הגריליה (ליל ירח מלא ו) והוא זוהה, בהיותו במרחק של כ־100 מ' ממוצב התצפית של המרגמות. הוזמנה אש מרגמות. 0600 — 2400: חילופי יריות קלים בין הזקיפים לאנשי הגריליה. 0600: איש גריליה אחד נלקח בשבי סמוך למתחם. 0630: הובחן בשני אנשי גריליה בעמדה חשופה, כ־150 מ' מהמחנה. צרורות אחדים ממק"בים ואש רובים גרשו אותם מן השטח. שני אלה נלכדו על ידי פטרול ושוחררו.

עם עלות היום החלו מטרות כבדים ניתכים מצפון־מזרח ומאי קולאברה, בהרוותם את קרקע המחנה ואת צלעות ההרים, ובספקם "הסבר מן המוכן" לשפע של צמחים טרופיים, אשר צצו בין לילה על הסתעפויות הענפים של יער הגשמים פיראטה.

„שבויים“ וטיפול מדוקדק בהם, „בכל כללי הנוהג“. שים לב ללבוש השונה של ה„אויב“

הפלוגה ניצלה את הגשם כדי לשלוח ב־0830 וב־1330 פטרולים בגודל של מחלקה, אל מאחורי העלוה הטובה של ההר, שסיפקה העלמה טובה — בתקוה לתפוס את כוח הגריליה כשהוא נמצא באזור התכנסות בנסותו להגן על עצמו מפני תלאות מזג האויר. אולם אי אפשר היה לתפוס את אנשי הגריליה כשהם „מתנמנמים“. מזג האויר הרע סייע לתנועותיהם ממש כשם שסייע לאלו של ה„ציידים“ הם פיטרלו כל היום בנסותם לאכן את פטרולי הפלוגה ולהניח להם מארבים.

המזל הביא פטרול אחד של הפלוגה לידי מגע עם פטרול גריליה; הוא הדף את פטרול הגריליה במעלה נקיב בו הניח פטרול אחר של הפלוגה מארב מהיר. לחימת-אש נלהבת התלקחה כתוצאה מכך. עם המדומי הערב אול והלך במהירות הזמן שהוקצה לתרגיל. כמות „הגונה“ של כדורי סרק נותרה עדיין לשימוש, ורובאי שני הצדדים השתוקקו להוציאם במסיבות של פעולה טקטית. מקלעני הפלוגה ציפו בצדק להתקפה נמרצת לפני 0600. שעה שינתן סימן ה„הפסק“.

רובאי הגריליה התכוננו לדאוג לכך שתהא להם הזדמנות לירות את הכדורים הנותרים. תכנית הגריליה ללילה אחרון זה היתה להוציא פטרולים קטנים עם הדמ-דומים שיסתנו ויטרידו את מחנה הפלוגה במשך כל הלילה כולו. על פטרול משוטט אחד הוטלה המשימה לאכן את הנקודות החלשות בקו-המתחם, במועד שבביל ההתקפה הראשית שתונחת אחרי 0300.

הטרדת אנשי הגריליה היתה תכליתית. יריות רובים אילצו את האנשים בתוך המתחם להיות ערים ולנוע ממקום למקום. שינה לא היתה אפשרית. אחר, לזמן קצר, נחלשה ההטרדה, והמגינים הרוטנים נרגעו.

0545 : אנשי הגריליה תקפו את המחנה בהלם מבסיס-אש. המק"בים (מקוררי-האויר) במתחם ההגנה פתחו באש, וצותי-האש (חוליות בנות 4-5 אנשים, ובתוכם מקלע-קל אחד) והכיתות נכנסו לעמדות, כדי לקבל את פני ההתקפה. 0600 : הכדור הסופי נורה והתרגיל נסתיים. איש לא יכול היה לומר שאין הוא עיף, אולם איש לא התלונן על „אותו האימון הישן שנמאס“. היתה זו בבחינת הרפתקה באימון.

הלקחים שנלמדו לא היו חדשים, אולם דברים מסוימים קיבלו הטעמה חדשה. המבצעים היו אלה הרגילים בפעילות התקפתית והגנתית של מחלקה ופלוגה. לא היה צורך בשום סטיות מהטקטיקה התקינה. מרבית הפעולות היו מאלו שנודונו בפירוט מספיק בספרי שימוש השדה. אף כי לא צצו שום בעיות בלתי רגילות, הרי פני הקרקע הקשים-עד-מאוד של הר פיראטה ושל הגבעות שלרגליו הצריכו גילויי ידיעה טקטית ויכולת גופנית במידה רבה יותר מזו שבאימון שדה ממוצע. אולם רמת רוחו של החייל היתה למעלה בהרבה מהממוצע, משום שהיו לו יד וחלק גדולים ביותר ב„משחק“.

התרגיל הראה כי עבודת לילה יכולה להגדיל בהרבה את יכולתה של היחידה הקטנה, כי על עבודת-לילה לשמש השלמה למבצעים באור היום, ולא להיות נפרדת ומנותקת מהם; כי תכנית פעולה כוללת חייבת להיות מכוונת לניטרול שיטתי של כוח גריליה. וכן הדגיש התרגיל מחדש עקרון שסוכם לפני זמן רב על ידי הגנרל הדרומי³ האמריקני, ג. ב. פורסט, בהזרתו: „משהבהלתם את האויב, אל תתנו לו לצאת מן הבהלה“ פירושו של דבר: משהופעל לחץ — אסור לו להחלש.

(3) כלומר — איש צבא הדרום, במלחמת האזרחים האמריקנית — המער'.

להבהרת תכלית אימון הלילה

מאת הקולונל לויטננט ה. רושמן
בעקבות מאמרו של המיור א. סיטון, "לחימת הלילה"

בהסתמך הן על נסיונותי בגזרות-חזית שונות במלחמת-העולם השנייה — ביניהן גם בחזית-ים-הקרח בצפון-פינלנד (אשר בה כידוע, על פני יותר ממחצית השנה, אין האור שורר, אפילו ביום, אלא במשך שעות ספורות בלבד). בה שרתתי עם גייסות אוסטריים-הרריים ופינייים — והן על לקח ניצולם המעשי של נסיונות אלה במשמר-הגבול הגרמני בשנים האחרונות, מרגיש הנני, כי מחובתי להצביע על שתי נקודות מאוד-פרובלמטיות שבמסקנותיו של המיור סיטון, במאמרו "לחימת-לילה"; הגם שמזדהה אני, כמעט מילה-במילה, עם יתר הנחותיו.

והרי הנחותי לשתי נקודות אלו: —

1. ספק הוא בעיני, אם אמנם אפשר לאמן את כלל יחידות חיל-הרגלים של צבאות מערב-אירופה באותה צורה של אימון-לילה, כפי שרואה אותה המחבר.

הוא מביא כדוגמה את היפנים, אשר הצליחו, על ידי אימון יסודי, להעלות במהירות רבה את טיב-אימונו של חיל-הרגלים בלחמת-הלילה עד אל הרמה הדרו-שה. אך הוא מתעלם מכך כי העמים האסיאתיים, ביניהם גם העם היפני, התרחקו הרבה פחות מהטבע ומהחיים בחיק-הטבע מכפי שהתרחקו אנו. אצלם מצוי עדיין הרבה יותר מן האינסטינקט הטבעי, אשר אבד לנו בחלקו עקב הישגי הציביליזציה; הם מכירים עדיין את רחשי הטבע וקולותיו; כאכרים בכפר, גאלצים הם, למשל, לעתים קרובות ללכת בדרכים חשוכות בלילה, בין שיהיה זה בשביל להגיע דרך החצר לרפת, או בשביל ביקור בבית שכן, או בכפר הסמוך; בחלקם הגדול יודעים הם כיצד על הצייד לנהוג כלפי צידו, כיצד לגלות ולעקוב אחרי ציד זה, כיצד לתפסו חיים וכיצד להערים עליו.

גם אכרים מהרי-אוסטריה, אשר ביחידות ה"ציידים-ההרריים", היו קרובים לטבע יותר מאשר חיילים מיחידות אשר גויסו בעיקר מתושבים עירוניים, וביחוד

(1) מאמרו של מיור א. סיטון נפרסם בשעתו ב"צקלון" מס' 7. — המער.

התבלט השוני לעומת האירופאי העירוני כאשר נתנה לי האפשרות להשקיף על פעילותם של "רצי-היער" הפינייים במסיבות קרב-הלילה.

לדעתי, יהיה זה איפוא בלתי אפשרי להמנע מן השימוש בשביל פעולות-לילה בעלות היקף רחב — נאמר, מגודל של גדוד לערך — ביחידות שהורכבו במיוחד לתכלית זו, כגון "ציידים" או יחידות "רינג'רים"; יחידות, אשר תודות לטיב הדרכתן מביאים אנשיהן אתם ממילא את תכונות-היסוד המתאימות לצורך פעולות מיוחדות כאלו — ונוסף על כך הם בעלי הכשרה והתמחות מדוקדקות.

כן הסתבר במלחמת-העולם השנייה, שבקרב-לילה נוטים שני הצדדים להצמד אל נקודות-ישוב, נקודות-משען מחופרות וכו', וכי רק לעיתים רחוקות התנהלו בלילה קרב-ניידים מחוץ למתחמים-מוגנים אלה כגון — בשעת פריצות מתוך "קלחות"-כיתור, תוך השענות על עורקי-התנועה הראשיים הגדולים. התקפות-לילה נגד כוח שנערך בעמדות מטופחות כהלכה — כשהמדובר הוא במצבים בהם שווה טיבם של שני הצדדים — הצליחו רק כאשר נגרמה ליריב הפתעה גמורה ושלמה. כן מסתבר, כי הפעלת השריון בלילה הביאה לרוב להצלחות מוגבלות בלבד — פרט למקרים בהם בוצע סיור-מוקדם יסודי עוד בשעות האור — או מכל-מקום לא ניתנה היא לביצוע אלא תוך הסתכנות באבידות ניכרות.

2. כן ניתן לחלוק על המטרה אליה שואף המחבר: להעתיק כמעט את כל אימון חיל-הרגלים, ואת כל תרגיליו, לשעות הלילה — ולהגביל את האימון בשעות היום למטוחים בלבד, ולעתים גם לתרגילים-משולבים, בהשתתפות שריון.

כיצד עלינו לתאר לעצמנו אימון-לילה לקרב, כאשר התרגילים בשעות היום יהפכו לחזיון בלתי-רגיל? פיקוח תכליתי על אותו אימון שיבוצע כמעט-בשלי-מותו בשעות הלילה — נראה לי כבלתי אפשרי לחלוטין. כיצד יוכל המדריך להבחין בפעולתו של הפרט, בתפעול נשקו; כיצד יוכח, אם כיון את נשקו כיוון נכון, ומה הן פגיעותיו-במטרה — וכיצד יהיה ניתן לו לשפר את כל אלה?

כאן לדעתי, דרישותיו של המיור סיטון הן מרחיקות-לכת מדי. והרי בסופו של דבר, המטרה של אימון לילה — אימון, אשר אותו ודאי שיש להגביר-בהרבה אצל כל הכוחות-הלוחמים המערביים — צריכה להתבטא בכך, כי היחידה והפרט יתרגלו אל תנאיו המיוחדים של הלילה ואל השפעותיו; כי חושיהם יתעוררו-מחדש, ו"יושחזרו", וכי כל תנועותיהם של הגייסות יתבצעו עדי-כמה-אפשר ללא רעש ורחש, מבלי אור, בתנאי בטחון-שלם.

אכן, מעל-לכל קיים הצורך בהשגת סוגי-היכולת הבאים: —

- לעמוד על כך, מהם תנאי-הראיה ותנאי-האור בשעות החשיכה-ולהסיק מכך את המסקנות המתאימות.
- ללמוד להבחין בקולות ורחשים הנגרמים ע"י אחרים — וללמוד להמנע מלהשמיעם בעצמך.
- לבצע תנועות ברגל וברכב באותו-בטחון-גופו כבשעות היום.

- להתמצא בחשיכה במהירות ובאופן-נכון.
- לרכוש את היכולת לארגן בחשיכה בהכנה-ובדעת את מערכת-ההבטחה ומערכת-זיהוי-הזולת.
- וכן להרחיב ולהעמיק יסודות אלה, ולהפכם לנכס-משותף של הגייסות, על-ידי מבחנים ותרגילים מתאימים, כגון: — אזעקות-הכן ללילות, תזוזות-בלילה, אבטחה לילית של מחנות, ושל חניות-הינפשות ושל שיירות-אספקה, וכן עריכת תרגילי התנפלויות-פתע ללילות על גייסות הנמצאים עצמם במצבים אלה.

המשך מעמ. 2

תרגיל "נגד-גרילה" מאת המיור ג' ג'ונסון.

האפשרויות הרבות הפתוחות לפני מלחמת-גרילה המהודות ללא-הרף בכתבי העת הצבאיים של אומות העולם, ועל כן — גם ב"צקלון". התרגיל הגינת בחוברת זאת מתאר נסיון להכליל לחמה זאת, ולחמת נגד-גרילה, במסגרת אימוניה של פלוגת רגלים (מ"צבא הצי" האמריקני) בשטח הררי-ערי טרופי, שהוא בבחינת "גן-עדן" למסתננים, למחבלים ולאורבים (כאותם פרדסים צפופים, שברצועת החוף של ארצנו). מן הענין לציין, כי התרגיל הוכיח עצמו כ"משתלם" לא רק בתור אימון לפעולות גרילה ונגד-גרילה, אלא גם כאמצעי להפעלת א"ש הפרט וא"ש הכיתה במלוא היקפם. המאמר לקוח מתוך "ירחון צבא-הצי" האמריקני ("Marine Corps Gazette").

להבהרת תכלית אימון-הלילה מאת הקולונל-לויטננט ה. רושמן השלמה מעניינת למאמרו של המיור הבריטי א. סיטון, "לחמת לילה" (ראה "צקלון" מס' 7), אשר הופיע ב"רבעון הצבא" הבריטי, שלח למערכת כתב-העת הנ"ל קולונל-לויטננט גרמני, — והריהי מוגשת בזה לקוראינו. מחברה מעיד על עצמו כי התנסה בלחימת-לילה רבה וממושכת בחזית פינלנד-רוסיה, במלחמת ה'2, וכי הוא מנצל את לקחיו שלמד שם בתפקידו הנוכחי במשמר-הגבול המערב-גרמני. אין ספק, כי דבריו ראויים לתשומת-לב.

רשימתו לקוחה, כנאמר, מתוך כתב-העת הבריטי "רבעון הצבא" ("The Army Quarterly").

מה מתרחש בערב הסעודית?

לא פחות משהופתע הציבור הישראלי מפרשת מכירת הנשק למצרים, הופתע מפרשת המניעה וה"סחבת" בכל הנוגע לנשק בשביל ישראל, ומדהימות לא-פחות היו אותן הצעות מעטות שניתן היה ללקטן מתוך העיתונות — אף כי הצעות אלו היו בודאי מנת חלקו של חלק קטן בלבד מציבור הקוראים — על המתרחש בסעודיה כיום, ובמעמדן ויחסיהן אתה של חברות הנפט הפועלות בה; כגון, הידיעה על כך, כי כוחות סעודיים בעצמת הטיבה, בערך, בולית תותחים ומעט שריון, הוסעו אל גבולות מדינת ירדן בעזרת צי המכונניות של חברת-נפט אמריקנית דוקא (המדובר הוא באיזור הסמוך למפרץ אילת-עקבה). לא-מעט אור, הן על מצבן האוביקטיבי של מעצמות המערב בסוגיה זאת, והן על מניעתן ה"סוב-אקטיביים" יותר של חברות נפט מסוימות, נוסכת כתבה אשר נתפרסמה בשלהי תורף זה ב"ניו-סטייטסמאן" הבריטי, שבועון המבקר בדרך כלל קשות את קו-המדיניות הבריטי במזרח התיכון. יצוין, כי אותו שבועון רואה בדרך כלל את התקנה למצב העניינים במזרח התיכון בפירוקה של "ברית בגדד", או בביטולה-למעשה. אכן, לגבי קוראינו, יהיה ענין בראש וראשונה בעצם ציוני העובדות שבאותה סקירה. הסקירה לקוחה מתוך כתב-העת הבריטי "המדינאי החדש והאומה".

("New Statesman and Nation")

"בבלי-נפט" על רגלי מעצמות-המערב

מה מתרחש בערב הסעודית?

בתוך תל החורבות הכללי, אשר השאירה אחריה ועידת וושינגטון, בה נפגשו לשיחות הנשיא איזנהאואר וסיר אנתוני אידן, ישנה מפולת אחת, הראויה לתשומת לב מיוחדת; הלא היא התמוטטותה של המדיניות האנגלו-אמריקנית בערב הסעודית. בנקודה זו, לפחות, עשתה בריטניה את כל המאמצים כדי להפעיל לחץ לטובת עמדתה. מר אַבלין שאקבורו, ראש מחלקת המזרח-התיכון במשרד החוץ הבריטי, עשה שבועיים בושינגטון לפני שהחלה הוועידה. הוא הביא עמו מסמכים שהעידו, כי ערב הסעודית השתמשה במתן שוחד כדי להפיח התנגדות במדינת ירדן ל"ברית בגדד". הוא הוכיח, כי כספים סעודיים שימשו בקביעות למימון פעולותיהם של יסודות אנטי-מערביים בסוריה ובלבנון; כי ממון סעודי הוא ששימש לתשלום, לפחות חלקית, בעד המשלוח הראשון של נשק רוסי למצרים; וכי הסעודים הוציאו יותר מ-20 מיליון לירות לשם יצירת התנגדות מקומית לשולטן של מוסקאט, הנמצא בחסות ברי-טית. הוא הזכיר לאמריקנים, כי פעילות זו מומנה על ידי תמלוגי הנפט ששולמו על ידי חברת הנפט "ערמקו", הנמצאת בפיקוח אמריקני; וכי "ערמקו" אפשרה לסעודים לקבל מקדמת תמלוגים בסך של 500 מיליון דולרים. כל אשר ביקש היה כי אמריקה, באמצעות "ערמקו", תפעיל לחץ פיננסי מסוים על ממשלת ערב הסעודית. אולם דומה, כי טענותיו של מר שאקבורו לא עשו רושם, וכן, כמדומה, לא היתה השפעה לניסוחן החזק של טענות הבריטים, שהושמעו על ידי סיר אנתוני אידן בוועידה, עצמה. הסיכום-הרשמי הסופי של הוועידה הגביל עצמו למשפט קצר "אנו סבורים, כי הבדלי דעות אלו ניתן לישב באמצעות דיונים ידידותיים". במלים אחרות — קפאון מוחלט. עם זאת אין הממשלה האמריקנית מכחישה את העובדות שבהאשמות הבריטיות. מדוע, איפוא, מסרבת היא לפעול? לכאורה, הסכסוך נובע במידה רבה מהילוקי-דעות באשר למיפוי גבולות ערב הסעודית עם מדינות המפרץ הפרסי הנמצאות בחסות בריטית לא הוגדרו מעולם באורח משביע-רצון. מפות שנתפרסמו על ידי "ערמקו" מכיליות בתחום ערב-הסעודית את כל ה"קרן" המתבלטת בדרום-מזרחה של חצי-האי הערבי, פרט לרצועת חוף צרה, לעומת-זאת הרי מפות בריטיות מכיליות את עומן, החל בדופאר שבחוף הדרומי ועד בורימי בצפון, בשטח שלטונו של שולטן מוסקאט. ואכן, לפי חוזה הידידות של 1951, הכירה בו בריטניה כשולטן של מוסקאט ושל עומן. אולם לאמיתו של דבר, איבדה השולטנות את

שליטתה על פנים הארץ ב-1913, שעה שהשבטים, בהנהגת האימאם של עומן, התמרדו ופנו לאחר מכן אל הסעודים להגנה. השטח נשאר למעשה תחת חסות סעודית עד מותו של האימאם, ב-1953. נראה כי יורשו הצעיר והבלתי מנוסה שמר בידו את סמכות שלטונו על השבטים רק באמצעות תמיכות כספיות גדולות והולכות מצד ערב-הסעודית. בינתיים החל השולטן, באמצעות "כוח-השדה של מוסקאט", המקומים על ידי הבריטים, לחדור חדריות גישוש אל תוך פנים הארץ. ב-1954 החליט משרד החוץ הבריטי להגיש משפט-נסיון בענין בורימי, נאת-המדבר אשר דרכה היה מקבל האימאם את התמיכות הכספיות הסעודיות. חילוקי-הדעות נמסרו להכרעת בית-דין בינלאומי בג'נבה, וכאשר נכשלה הבוררות, באוקטובר 1955, תפסו גייסות השולטן את נאת המדבר. ללא בורימי היתה התמוטטות שלטונו של האימאם ענין של זמן בלבד, ובדצמבר 1955 כבש מחדש "כוח-השדה" את עומן כולה, במסע מלחמה קצר ונטול-דמים.

זו היא ההיסטוריה המדינית של השנים האחרונות לענין זה, אולם מאחוריה טמון המאבק על נפט. במערכה על הנפט במזרח התיכון, מפסידה בריטניה עמדות בהתמדה. מאז 1939, גדל חלקה של אמריקה ביצור נפט מ-15% ל-65%, בעוד שחלקה של בריטניה ירד מ-60% ל-30%. חברות אמריקניות חולשות על 50% מהתפוקה בכווית (התפוקה ב-1955 — 54.8 מיליון טון), 100% אחוז מתפוקת ערב (47.6 מיליון טון). מחוץ לזה, חלה בעלותן של חברות בריטיות רק על מיעוט המניות של שדות הנפט של פרס ועיראק. ועל 50% בכווית. אף על פי כן, למרות תחרות ואיבה שהיו קיימות בעבר, הרי עתה כבר מוגדרים האינטרסים של החברות השונות, בבהירות וכתוצאה מהבנה הדדית, בכל האיזורים מפיקי נפט בפועל — באותה רצועה צרה המתחילה בקירקוק שבצפון עיראק ומשתרעת דרומה עד אל חצי-האי קאטאר, שבדרום מערב המפרץ הפרסי. הערבוביה מתחילה דרומה מקאטאר — היינו, ב"קרן" של חצי-האי ערב. איש אינו יודע עדיין אם חגורת הנפט משתרעת כה דרומה. חברת פיתוח הנפט לאזור האמנה של נסיכויות השייכים, שבריטניה מחזיקה ב-23.75% ממניותיה, קדחה בשלושה מקומות בחוף האמנה, בלי הצלחה. "סיטי סרביסס", חברה אמריקנית, נתקלה גם היא בתוצאות שליליות בדופאר. אולם גיאולוגים סוברים עדיין כי נמצא נפט אי שם באזור; וסוברים עתה כי המקום בו הסיכוי הרב ביותר שימצא הוא פאהוד, בקצה מדבר עומן. "חברת פיתוח הנפט (לעומן)", אשר לה אותו "מבנה מניות" כמו כל "חברת הנפט העיראקית", שבהנהלה בריטית, החזיקה זמן מה בזכויון מאת השולטן של מוסקאט, באזור זה. אולם החברה, אשר בתכניתה לקשר את פאהוד עם חוף-מוסקאט על ידי כביש, מאנה להתחיל בפעולות עד אשר יקים שוב השולטן בפועל את סמכותו על השטח ההררי שבין פאהוד והים.

(¹) 23.75% לכל אתה מארבע המדינות: בריטניה, צרפת, הולנד ואמריקה, ו-5% בידי פרסיות.

שטח אשר נמצא אז בידי האימאם. סילוק האימאם היה איפוא בגדר הקדמה הכרחית לפתיחת הפעולות. ואכן, היה זה כתוצאה מלחץ מצד אינטרס-הנפט הבריטיים שמשרד החוץ התניע לבסוף את התפתחות המאורעות שהוליו לגירוש האימאם. בחודש ינואר זה, חמשה שבועות אחרי שנאווה, בירתו, נכנעה, החלה "חברת פיתוח הנפט" בקידוחים.

תגובת ערב הסעודית לאורח התנהגות זה, לפיו ישבו בריטניה והשולטן את המחלוקת ביד רמה, התבטאה בהגברת פעילותה האנטי-בריטית במזרח-התיכון כולו. אולם משרד-החוץ האמריקני לא הגיש כל מחאה רשמית ואף לא חברת "ערמקו" — אף כי להלכה טוענת היא שבידיה זכויון באזור זה. ההסבר לכך, כמובן, הוא כי אין קיים סכסוך ישיר בין חברות נפט אמריקניות ובריטיות. מבנהו של המזרח התיכון בענין הנפט הריהו רשת צפופה של אינטרסים המשולבים-זה-בזה. לאמיתו של דבר אין זה נכון לדבר על חברות "בריטיות", מאחר שבכולן כולל "מבנה המניות" יסוד אמריקני ניכר. חברת "סטנדרד אויל מניו-ג'רסי", למשל, אשר לה 30% ממניות "ערמקו", מחזיקה גם ב-23.75% ממניות "חברת פיתוח הנפט (לעומן)". יתר על כן, חברות הנפט מכירות היטב בעובדה, כי מכל הבחינות יהיה שיתוף-פעולה ביניהן לטובתן. הצלחת הקונסרציום הבינלאומי בפרס, (שהגדיל את התפוקה מ-3 ל-16 מיליון טון בשנת 1955, ויתכן כי יעבור על השנה על רמת ההפקה שלפני סכסוך הנפט — שהיא 37.2 מיליון טון), שימשה לקח מוחשי הן בשביל הבריטים והן בשביל האמריקנים. אף האמריקנים מבינים כי התוצאות מכך שהסעודים שולחים ידם במדיניות הנפט עלולות להיות מסוכנות. הם יודעים, כי הסעודים מעודדים את הלבנונים בתביעתם הנוכחית לכך ש"חברת הנפט העיראקית" תגדיל את התמלוגים השנתיים עבור צינור הנפט מ-3.5 מיליון ל"ש ל-28 מיליון ל"ש, וכי ניפוח תמלוגי-צינור-הנפט עתיד, במוקדם או במאוחר, להשפיע גם על עניניהם הם.

בשל כל אלה, נראים חילוקי הדעות האנגלו-אמריקניים כמסתוריים יותר ויותר. עם זאת, ההסבר הוא פשוט יחסית. אף כי "ערמקו" מספקת לערב הסעודית 95% מהכנסותיה, אין כלל ביכולתה להפעיל לחץ על ממשלת סעודיה, ותרצה זאת "ערמקו" עצמה כאשר תרצה. מאז מותו של איבן סעוד, ב-1953, הפכה בהתמדה עמדתה של "ערמקו" לבלתי-בטוחה יותר ויותר. תחת המשטר הישן, המרושל, באה ריאקציה דתית, שונאת-זרים. במלך הצעיר סעוד שולטים לחלוטין דודיו האנטי-מערביים וג'מל חוסייני, בן דודו של מופתי ירושלים לשעבר. את החוק המוסלמי כופים עתה בכל חומרתו, ופקידי "ערמקו" — ועוד יותר מכך נשותיהם — מנהלים אורח חיים הנתון להגבלות שלא תאומנה. הם יראים יראת מות פן תתרחש פרשת עבדן גם בסעודיה. והם משויים את מצבם לזה של עובדי החברה האנגלו-איראנית בימים שלאחר הרצחו של הגנרל ראזמארה. בקיצור הם נהדפים על ידי

(²) ראש ממשלת פרס, שהריגתו ע"י קנאי האיסלם ("פדאין אל איסלם") פינתה את הדרך לעלייתו של ד"ר מוצאק לשלטון ולהלאמת הנפט בפרס. — המערב.

מדף הספרים כללי

GUN DIGEST : Edited by John T. Amber. The Gun digest Company, 1955. 292 pp.,
111., \$2.50.

אנציקלופדיה מקיפה לרובים לסוגיהם, ובה מאמרים מאת ברייהסמכא הנודעים שבעולם הרובאות,
הצלפות, הציד, ייצור הרובים, ייצור התחמושת, וחוקרי תולדות הנשק.

EDWARD HODNETT : The Art of Problem Solving. Harper & Brothers, 1955, 202 pp.,
Index ; \$ 3.50.

עיקרי הלוגיקה (תורת ההגיון) בניסוח המקל על הבנתם. המטרה — לסייע לבלתי-מנוסים ולפזיזי-
המתשבה לחרון החלטות נכונות.

THE MIND OF NAPOLEON : Edited and translated by J. Christopher Herold.
Columbia University Press, 1955, 322 pp., Index. \$ 500.

מבחר מדברי נפוליון, שנאמרו או נכתבו, על נושאים מנושאים מנושאים שונים. המבחר מחולק
למספר ערכים כוללים, והוא מתכוון להאיר במידת-מה את מוחו של ההוגה הצבאי הגדול.

LIEUT COLONEL G. W. L. NICHOLSON: Marlborough and the War of the
Spanish Succession. Queen's Printer, Ottawa, Canada, 75 cents.

ניסיון לעמוד על אופיו, מניעיו ומצביאותו של אחד "המצביאים הגדולים" בדבריהימים — הדוכס
ממארלבורו, אשר פעל ולחם בתנאים חברתיים, מדיניים, טכניים וגיאוגרפיים שהגבילו ביותר את
האפשרות לנהל מסעי-מלחמה תקיפים ומכריעים, ואשר התגבר עליהם הודות לגאונותו בשדה
האסטרטגיה, הטקטיקה והדיפלומטיה. הזמן הוא ראשית המאה ה"ח, והמקום — מערב אירופה.

MRAY DOLAN: Hannibal of Carthage. The Macmillan Company, New-York, 308 pp.,
\$ 3.75.

סיפור הנאמן לאמת ההיסטורית, על חניבעל איש קרת-חדשה. המחברת ידעה לפרש את דברי
ההיסטוריונים הרומאיים, פוליביוס וליוי, בני תקופתו של חניבעל, פירוש הנוסך אור חדש
וחיובי על דמותו של המצביא הכנעני הדגול, שהם התאמצו להשחירו, ובודאי העלתה בכך את
חמתם.

COLONEL ELIAS CARTER TOWNSEND : "Risks", The Key to Combat Intelligence.
The Military Service Publishing Co, Harrisburg, Pa., U.S.A., 80 pp., \$ 1.00.

ניתוח רביידיעות ואוביאקטיבי של הארגון הנוכחי של המודיעין הקרבי האמריקני, והצעות
לתיקון מגרעות, שהמחבר מונה בו. בין השאר קובע המחבר, כי את המודיעין הקרבי הפכו
שלא לצורך למסובך מדי, וכי יש לקרבו יותר אל הפיקוד, שכן המודיעין לא נוצר אלא לצמצם
או לסלק כליל את הסיכונים הסמויים מידיעת המפקד. להדגמת דעותיו מצטט המחבר הן את
הגנרל אינהאואר והן את הגנרל בראדלי.

רוח-הרפאים של הר"ר מוצאדק. בסברם, כי הסעודים מסוגלים לבצע כל מעשה
איולת, אין הם פשוט מעיזים להסתכן בהתמודדות גלויה. ההפסד האפשרי, אומרים
הם, גדול מדי. ידוע עתה, כי ברשות ערב הסעודית נמצאים עשרה אחוזים מעתודות
הנפט המוכחות של העולם — ואפשר כי יותר מזה. מוכנים הם, איפוא, להוסיף ולממן
את "בחיישה בקדרה" הסעודית, ואפילו — כפי שארע בשתי הזדמנויות — לספק
תחבורה בשביל תנועת גייסות סעודיים. האדמיניסטרציה של ארה"ב אינה מוכנה
להפעיל לחץ על "ערמקו". גם לולא היתה שותפת לפחדיה של "ערמקו" — והיא
שותפת להם בהחלט ובפירוש במידה ידועה — הרי מכל מקום לא תרצה לקומם
נגדה, בשנת בחירות, חברה אשר חולשות עליה ארבע חברות הנפט הגדולות ביותר
בארה"ב. יתר על כן, משרד החוץ האמריקני ירא מהסיכוכים הבינלאומיים שינבעו
מסכסוך נפט. חווה החכירה של בסיס האויר הענקי של ארה"ב ליד דאהראן בסעודיה
מסתיים השנה, והכרחי, בכל מחיר, לחדשו. רוסיה היא עתה מעצמה מזרח-תיכונית
למעשה, והסעודיים מכירים מתוך חדה מה גדולה המידה בה עובדה זו מחזקת ידם.
אם תצמצם "ערמקו" את זרם הממון, מוכנים הם בהחלט לשחק בקלף הרוסי ולמוטט
כליל את כל האסטרטגיה המזרח-תיכונית של ארה"ב.

כאן מקור הקפאון. אף על פי כן, קיימת דרך להחליץ ממנו. השאלה היא:
האם מוכנים הבריטים לנקוט אותה? אילו הגיעו הדברים לידי הכרעה בכך, הרי
חברות הנפט — ואפילו תוך הסתכנות באבדן הכנסה מסוים — היו יכולות להחזיר
את הסעודים אל דעה צלולה; אך בתנאי שתוסר סכנתה של פניה אל רוסיה, אולם,
אבוי, סכנה זאת תשאר בעינה כל עוד מחולק המזרח-התיכון. יש איפוא לראות את
בעיית ערב הסעודית מתוך קשר לבעיית המזרח-התיכון בכללה.

(*) יצוין, כי המדובר כאן בהסעת גייסות סעודיים בעצמת חטיבה בערך ובלוית ארטילריה,
אל גבולות עבר הירדן. בשטחים שאינם מרותקים מעקבה ואילת. — המער.

ELLESTON TREVOR : Squadron Airborne. William Heinemann Ltd., 99 Great Russel Street, London, W. C. 1. 256 pp., 13/6.

סיפור המבוסס על "הקרב על בריטניה" — בין "חיל-האוויר המלכותי" וה"לופטוואפה". הסיפור מצטיין בדבקות בעובדות ובמציאות של הימים ההם, ובתיאור נאמן של הטייסים וצוותי-הקרקע. המחבר שותח עם רבים ממשותפי ה"קרב", וכינס חומר רב, קודם שניגש לכתוב את ספרו.

JOHN GUNN : Flying for you. Lutterworth Press, 4 Bouverie street, London, E. C. 4. 192 pp., Ill, 12/6.

כותרת משנה לספר — "קריירה באווירה". הספר פונה בעיקר אל הצעיר הנוטה לטיס — ואל הוריו — ויש בו במידה הנאותה הן חומר לימוד והן הלצות, עד כי אין הקורא חש שלמד כיצד מנהגים מטוס-קל, קודם שהגיע לסופו של פרק.

הספר מעודכן ומכיל חידושי תיכון מטוסים, עוסק במנועי-סילון משולבים ברקיטות — ובין-השאר יש בו גם פרק המסביר כיצד משיגים "רשיון טייס מסחרי".

המחבר שירת בשעתו כטייס באוויר-הצני הבריטית והאבסטרטאלית, וכיום הנו קצין פרסומים של אחת מחברות התעופה הגדולות בבריטניה.

JACQUELINE COCHRAN : The Stars at Noon. Robert Hale Ltd., 63 Old Brompton Road, London, S. W. 7. 274 pp., Ill, 15/—.

ד"אקלין קושראן, הטייסת המהוללה, מספרת על עצמה ועל דרכה בחיים ובאוויר. כבת ללא הורים, ילידת פינה נידחת בפלורידה, הכירה חיש את צידם העכור של החיים, אך נהגה באומץ וביוזמה, וזכתה במיליונר כבעל. היא האשה הראשונה ששברה את "מחסום הקול", והעפילה ב"סאבר" לגובה של 15 קילומטרים, שם שחורים השמים והכוכבים נראים בצהרי היום, כשם ספרה. במלחה"ע ה'2' הטיסה מפציצים מארה"ב לבריטניה, הקימה עם כניסת ארה"ב למלחמה יחידת טייסות מצטיינות, ובעזרתן אלצה את הטייסים הגבריים לשנות את דעתם על הנשים המתזקקות בהגיי מטוסים.

הקדים הקדמה לספר מרשל "חיל האוויר המלכותי" סיר ארתור האריס.

S.D. GOITEIN : Jews and Arabs. Schocken Books, New-York, 1955, 234 pp., bibliography, chronological table, index to 257, \$ 4.00.

המחבר הוא ראש המחלקה למדעי המזרח באוניברסיטה העברית בירושלים. ספרו מקיף את היחסים החברתיים, המדיניים, הכלכליים והתרבותיים בין היהודים והערבים במרוצת ההיסטוריה, ומנסה להשקיף על מעמדה של מדינת ישראל בקרב עמי ערב בשנים הבאות, ועל סיכויי ההתקרבות ביניהם.

W. Y. CARMAN : A History of Firearms From The earliest times to 1914. Published by Routledge and Regan Paul. London, 1955, 207 pp., 16 s. net.

היסטוריה תמציתית של התפתחות כלי היריה מראשית הופעתם ועד 1914; לקויה מעט בחסר, באשר לתותחים; מפורטת יותר בכלי נשק אישיים.

יבשה

The Story of the Royal Army Service Corps, 1939—45. G. Bell & Sons, London, 45 s.

עבודה בת למעלה מ-700 עמוד המוסרת תמונה נאמנה של "חיל השירותים המלכותיים" הבריטי במלחה"ע ה'2'. החיל הכיל 300.000 איש ו-200.000 כלי-רכב. הוא שירת את תילות היבשה. האוויר והים, ובין השאר האכיל, בשיאו של מאמץ המלחמה, כשמונה מיליון גברים ונשים, בסוגי מזון שונים ומשונים, לפי תביעות הדתות השונות ולפי התפריטים המקובלים על בני מקומות שונים. ספר מענין ומרתק, חרף נושאו "היבש" לכאורה.

אוויר

AIR CHIEF MARSHAL SIR PHILIP JOUBERT : The Third Service, Thomes and Hudson, London, 21 s.

תולדות "חיל-האוויר המלכותי" הבריטי, כתובים בידי אחד המפקדים המוהירים ביותר שלו במלחה"ע ה'2'. המחבר מעמיק לחדור אל "מאחורי הקלעים" של דרכי תפעולו של החיל והשליטה בו, ומרבה למתוח ביקורת.

COLONEL JEAN CALMEL : Night Pilot. William Killiam & Co Ltd., 46 Wilton Place, London, S.W. 1,200 pp., 16/—

מניסיונותיהם של צוותי-אוויר צרפתיים, אשר באו ב-1943 מצפון אפריקה לבריטניה ונצטרפו ל"פיקוד המפציצים" של "חיל האוויר המלכותי". הספר עשיר בחוויות-קרב, תיאורי הפצצות ותחבולות-באוויר. המחבר עצמו היה טייס במפציץ "האליפאקס".

EDWARD LANCHBERY : Against the Sun. Cassell & Co. Ltd. 37 St. Andrew's Hill, London, E.C.4. 270 pp., Ill., 16/—

סיפור עלילותיו של רולאנד בימונט, טייס-המבחן הבריטי הנודע — המוסיף להופיע עד היום בכותרות העיתונים בבריטניה, כבעל הישגים חדשים בטיס. במלחה"ע ה'2' בחן את מטוסי ה"טיפון", מתוצרת חברת "האוקר". לזכותו הפלת 10 מטוסים גרמניים, ו-32 פצצות מעופפות.

לצבא הגנה לישראל

שא את ברכת

„סולל בונה” בע”מ

לחג עצמאות ישראל

עלה והצלח!

לצבא הגנה לישראל

שא את ברכת

בתי יציקה „וולקן” בע”מ

לחג עצמאות ישראל

עלה והצלח!

לצבא הגנה לישראל

שא את ברכת

„שתף” בע”מ

ושתף סחר-חוק בע”מ

לחג עצמאות ישראל

עלה והצלח!

ל צ ב א ה ג נ ה ל י ש ר א ל

ש א א ת ב ר כ ת

” א ת א ”

ב ע ״ מ

ל ח ג ע צ מ א ו ת י ש ר א ל

ע ל ה ו ה צ ל ח !

המחיר 250 פרוטה